

Gregor Bernhard-Königstein

Voynich Silenen Komedia

Nola irakurri nuen Voynich eskuizkribua

Jost von Silenen memoriak bezala
deszifratu

Nola deszifratu nuen
Voynich eskuizkribua gisa
Jost von Silenen memoria-liburua

Egilea:
Gregor Bernhard-Königstein

Ingelesezko itzulpena atzerantz aurki dezakezu

Mag doktorea. Gregor Bernhart-Königstein Phil.-
Theol. Unibertsitatea Benedikto XVI. Heiligenkreuz Teologia
Espiritualerako Institutua Otto von
Freising-Platz 1 2532
Heiligenkreuz, Austria Posta
elektronikoa: gregor.bernhart-koenigstein@hochschule-heiligenkreuz.at
Mugikorra: 0043 (0) 677 63399624
IBAN: AT37 4005 4003 4

liburuaren aurre-estreinaldia
Eskubide guztiak erreserbatuak

Argazki kreditua:

Izenburua 1: Dicken, Testone, Jost von Silenen, +IODOCVS·DE·SILINO:EPiscopuS·SEDVNENsIs

Azaleko argazkia 2: Ludwig Suter: "Suitzako historia eskolarako eta etxerako". Einsiedeln 1912.

Azaleko 3. argazkia: Voynich eskuizkribua f67r1 (Beinecke Kreditua, Yale Unibertsitatea, New York)

Saiakera: Jost, Albin eta Kaspar von Silenen oroigarrik plaka Schlossergasse, Lucernan

10. or. Zuricheko Liburutegi Nagusia - 1874ko apirilaren 19ko oroigarrik liburuxka

Beste irudi guztiak oin-oharretan ematen dira, VM, Beinecke, Yale, New York, folio gisa

Edukiak:

Saiakera: Jost von Silenen eta Voynich eskuizkribua	3
hitzaurrea	7
I. Arrakastatzearen bide harritsua	11
II. Helvetiako espedizio bat	13
III. Apezpiku ia morala	16
IV. Izarren Memoriak	21
V. Jost apezpiku printzea eta munduko mapa	27
VI. Melker Russ, kronikariak eta Vienako San Esteban katedrala	29
VII. Konfederazio Zaharra - Sileniak eta Wilhelm Tell	30
Silenen, Davos eta Korako Jost VIII	31
IX. Valais, Jost apezpikua eta Suitzako batasuna	32
X. Jost von Silenen Habsburgoko Gerrei buruzko ikuspegi ironikoa	33
XI. Silenen Jost eta Flüeko Nikolas	38

XII. Isaias profeta eta mandragora	39
XIII. Voynich silene gidoiaren lehen deskodeketa	42
Silenensic Irakaskuntza Elkarrizketa: Jost von Silenen eta bere eskribaua	45
XV. Gertakarien kronika eta armaria	49
XIV.-ren Bigarren Deszifraketa Voynich Silenenschrift	50

Lehen orrialdeko itzulpen nagusia

Ingelesezko itzulpena atzerantz aurki dezakezu

(Mesedez, aipatu alemaneko orrialdeen ondoren, oin-oharrak ez daude itzulita)

Saiakera: Jost von Silenen eta Voynich eskuizkribua

Lehen irakurgaitza den Voynich eskuizkribu ospetsua arrakastaz deszifratu da! Haren izena daraman eskuizkribua, Wilhelm Michael Voynich liburuzain poloniarrak aurkitu zuen 1912an Erroma ondoko Frascatiko jesuiten liburutegian eta orain Yale Unibertsitatean, berrehun orrialde baino gehiagotan idatzitako idazkera ezezagun batean idatzia, gehienbat landareen ilustrazio misteriotsuak, horoskopo alkimikoak eta bainurako ninfak dituzten ur-arroak, baita gaztelu eta zirkulu zintzodun mapa tolesgarri bat ere, eta jadanik Rodolfo II.a enperadorearen esku zegoen. Nazioarteko kriptologia saiakera ugari egin arren, adibidez, Athanasius Kircher-ek XIX. 20an Alan Turingek eta bere Bletchley Parkek, oraindik irakurri gabe. Koroa pandemian -sustraiak dituzten ilustrazio askok korona birusa gogorarazten dute- Suitzara bidaia baten ostean, pixkanaka-pixkanaka aurkikuntza harrigarria egin nuen eskuizkribuaren irakurgarritasunaz: hauek dira Jost von Silenen Sitten printze Suitzako apezpikuaren oroitzapenak eta bere familia. Memorian ohikoa den bezala, pertsonalera mugatzen ez den lana, misio jakin batekin historiari egiten dio erreferentzia.

Eta geure buruari aurrea igo behar diogu: Silenen komedian, Suitzako jendeari beranduago ematen zaion zerbait, ustekabean, bere nortasuna indartzen duena Schiller-etik ez bezala. Borroken eta demarkazioen bidez elkartzen zena, tradizio eta itun komun batek indartzen zuena, mendi eta bailaretako hizkuntzen, deituraren eta kulturen desberdintasunen ondorioz apurtzeko mehatxua egiten zuen beti.

Suitzako abertzalesunaz harrigarria dena, europar nazionalismo guztien aurka doana, nazioz gaindiko izaera da. Erdi Aroko nazioz gaindiko mundu batean bakarrik sortu zitekeen eraikuntza helbetiko honek, badirudi gaur arte Alpeak iraun eta moldatu dituen komunitate egonkor bat osatu zuela.

Aspaldi Sonderbund gerra finkatuta badago ere, inork ez luke bere gain hartu behar hain askotariko herri baten kohesio neutralak, batez ere gaur egungo Europar Batasun zentralizatuan, ez duela inola ere dokumentu bateratzaile berri bat behar. Beraz, poz berezia izango litzateke Europako hiritar guztientzat ere egonkortasun eta bake-dokumentu berri bat, eredu demokratikoa bezalakoa, aurkitu izan balitz, batez ere Europako garairik ustekabeko netan bake-mezu berri bat une egokian iritsiko balitz. . Historiak erakusten du bakeak arrakasta izan dezakeela Jost von Silenen bezalako diplomatiko onak badaude.

Jost von Silenen gutxi ezagutzen da gaur egun, baina hori oso azkar alda daiteke. 1482an Valaisko Sittengo apezpiku izendatu zuten. Nahiko pertsonaia historiko arrakastatsua da, politikoki eta baita arteen zaindari gisa ere, bere bizitzaren amaieran gotzain kargutik kendu bazuten ere.

Baina lehen genekiena baino arrakasta handiagoa izan zuen, hots, abertzale suitzar gisa. Nork asmatuko zuen 500 urte geroago oso arrazoi berezi batengatik gogoratuko zela. Konpromiso politikoaz gain, berak ere esku handia izan zuen bere monumentu intelektuala eta horren adierazitako eragina eraikitzeko, gaur egun oraindik "Voynich eskuizkribua" deitzen diogun obran.

Ezin duzu esan idatzita dagoenik, baizik eta diseinatuta dagoela, agian zirriborratua, bezero gisa elkarrekin antolatuta dagoela, bere aurretik ez baitago arte mota horren adibiderik. Eta, hala ere, obraren atzean dagoen humanista gisa, Jost von Silenen bera kontuan hartu behar da. Erreferentziak indibidualegiak dira, biografiarekiko etengabeko lotura ezohikoa da, hezkuntza bidea, bai, jatorria.

Eta, azkenik, autopanegiriko lanak argi eta garbi jasotzen ditu bizitzaren filosofia eta harengandik espero den misio politikoa. Ez hain arraroa Errenazimentuan, baina baita tipikoki italiarra ere, non diplomatikoengan, politikariengan, are gehiago elizakoetan, Eneas Silvius Piccolomini, Gulio de Medici bezalako ezaugarri artistikoak berez istorriko zitzaizkion burura.

Jost von Silenen Uriko kantonamenduko noble familia zaharrenetakoa da, nahiz eta ez Suitzako familia handietako batetik, hala nola Toggenburg eta Kyburg. Silenoak ez ziren oraindik kondeak, ez bera bezalako printzeak, baina noblezia txiki bat izan zen, noblezia zerbitzurako bidea egin zuena, ziurrenik Meyereiren bulegoaren bidez. Albin Meyer von Silenen izenak iradokitzen du, apezpikuaren arbasoa, Suitzaren sorreraren historian pertsonaia ezagun gisa askotan aipatzen dena, eta Rütliko hiru zinetako bat ere izan zitekeena. .

Arbaso horrek bakarrik izan behar zuen hasierako motibazioa Jostentzat Suitzako diplomazialari bihurtzeko ez ezik, Suitzako estatuaren eraketari buruzko idatzizko lan garrantzitsu bat atzean uzteko ere. Bai, hobe litzateke biak aldi berean uztartzea, diplomatiko gisa Suitzari egindako lorpenak goraipatzen dituen lan bat sortzea, baina aldi berean komunitatea eraikitzeko sermoia ere bada. Amaren aldetik, Jost von Silenen Frantziako familia noble askoz garrantzitsuagoa zen, Chevron familiakoa.

Luzernako San Leodegar abadiaren onurak hasieran jaso ondoren, askok jaiotze data lehenagoko susmoa zuten. Orain arte, ez da behin betiko argitu. 1435 onartzen da gehienetan. Agian garrantzitsuagoa da bere jaioterria. Gesslerburg-eko Küssnacht-en hazi zen plater zenbaketatik. Gero Paviara joan zen Zuzenbidea ikastera eta Erromara etorri zen hizkuntzak ikastera, Guillaume D'Estouteville frantses kardinalaren idazkari gisa, Berpizkundeko mezenas bikaina izan zena eta Jost von Silenen-en eredu izan zen arteak sustatzeko orduan. . Gero Frantziako gortera joan zen Beromünsterreko abade izendatu zuten arte.

Nikolaus von Diesbach-ekin batera Frantziako erregearen negoziatzailea da. Hala ere, batez ere Jost von Silenen izan zen Habsburgotarrekin negoziatu zuena.

Bere meritua izan zen Ferdinand von Habsburg-ekin lehen bake-itun iraunkorra negoziatu izana, "Eternal Direction" delakoa, garai hartako Konfederazioari bere lehen independentzia bermatu baitzuen eta bere estatusa gogor eta aske eta demokratiko gisa bermatu zuena. neutraltasunari buruz pentsatua, Europaren bakarra zena eta, beraz, garai guztietañ ere erabil daitekeen bakearen eredu gisa Europaren eta, hain zuzen ere, munduan. Garai hartan oraindik ofizialki "Batasuna" deitzen zitzaion, baina 1474 inguruan "betiko norabide" hori ezarri eta Suabiako Gerraren ondoren ere bakea posible egin zuen lehen bake ituna izan zen. Habsburgotarrek Altsasuko lurraldea kuota baten truke utzi behar zuten eta, horren truke, soldadutzarako laguntza emateko promesa jasoko zuten konfederatuek. Zalantzak gabe, Karlos Ausartak konkistatzeko gogoak alderdiak elkarrengana hurbildu zituen. Baino orain elkarri ezer ematen ez zioten bi arkitektoen arteko bide baketsuak zeuden, eta horrek biztanleriari sufrimendu handia ekarri zion. Dena den, ez zen soilik lurraldeei buruzkoa, baita askatasun zibilak ere, lehen aldiz eta une erabakigarrian bermatuta zeudenak. Modu honetan, konfederatuek baliabide libreak zitzuten Borgoinako gerretarako, bestela Suitza gaur egun ez litzateke existituko. Luis XI.a Frantziako erregeak, atzealdean haritik tiraka eta Karlos Ausartaren etsaia zenak, Jost von Silenen Grenobleko apezpiku bihurtu zuen esker onez, 1482an Siongo gotzaindegirako izendatu zuten arte.

Jost von Silenenek bi anaia eta iloba garrantzitsu bat zituen, eta haiei monumentu berezi bat ezarri zien ikur alkimikoetan bere Silenen Kodexan. Alde horretatik, apezpikuaren kodea familia-kontua bilakatzen da, nahiz eta gotzaina bera buruburu nagusitzat hartzen den. Beste familiako kideen edo lankide diplomatiko batzuen edukien parte-hartzea edo egileta erantzun beharreko galdera bereizia litzateke.

Bake garaian elizen eta elizen eraikitzaile gisa ezarri zen
bainugela ekipamendu erabilgarria, Suitzako lehen liburua inprimatu zuen,
Mammotrectus , Bibliako iruzkin bat, eta bere izena duen bat eman zuen gaur

Breviary eta orain arte aitortu gabeko eskuizkribu oso berezi bat ere, bere memoriak, hemen eztabaidatzen ari garen.

Bere bi anaiak hil ziren. Bata, Andreas, Milanekiko gatazkaren ondoriozko altxamendu baten ondoriozko hilketa traidore batean, bestea, Lucernako buruzagi militar garrantzitsu bat, Murtengo eta Nancyko guduetan garaile, Crevolako guduaren ostean sifilisaren ondorioz hil zen.

Zeremonia batean jarrita, Valaisera itzuli zuen Jost anaiak.

Horrez gain, Jost-ek Parisen seme ez-legitimo bat galdu zuen Milano Ludovico Sforza dukearen ustezko hilketa baten ondorioz.

Batzuetan, Silenen gotzainak apezpiku kargua galtzen duenean, Italian galduako gerren ondorioz. - Frantziako alde okerrean zegoen ondorengo Karlos VIII.a Frantziako erregeak Italia inbaditu zuenean - Jost Valais-etik kanporatu zuten bultzatutako herriek eta Mathäus Schinner kardinalak matza deritzonaren ostean, Hierapoliseko apezpiku titularra erauzi eta batean hil zen. amorrubizia 1498an Frantzian.

Familiak, eta horrekin batera Voynich-Silenen eskuizkribuak, garrantzi berezia hartu zuen Suitzako Guardiaren sorreraren bitartez, zeinaren lehen kapitaina Albin von Silenen anaiaren, Kaspar von Silenen, iloba eta semea izan baitzen. Garai hartan, printzerri sekular eta espiritualak unitate bat osatzen zuten oraindik. Konfederazioan eta Valaisen ere, ordea, printze-apezpikuaren boterea gogor mugatu zuen estatu kontseiluak. Suitzan, burgesiak goiz hartu zuen boterea.

Zirkulu diplomatikoetan, Silenen eskuizkribuak lagundi zuen, Jost von Silenen-en memoriak, ziurrenik, Suitzako estatua eratzeko memorandum gisa lagundi zuten. Baino, zalantzarik gabe, fundazio dokumentu ideologikoa bihurtu zen, Suitzako Guardiaren forua Vatikanoan, kapitaina Kaspar von Silenen apezpikuaren iloba baitzen. Hiltzen denean -seme batek jarraitu zion kapitain gisa-, ahanzturan erortzen da eta Rudolf II enperadoreak alkimia liburu gisa erabiltzen du. eta historian sartu berriro Voynich eskuizkribu gisa, Silenen eskuizkribu gisa irakurgarritasunagatik berraurkitu arte.

Izan ere, aurkikuntza honek Suitzako heroi nazionalaren, Wilhelm Tell-en historiari ere ekarpena egiten dio, nahiz eta modu umoretsuan eta iradokizunekin, Tell-i egin nahi den erreferentziaez dago dudarik, Suitzako bigarren heroi handia baita agian. aurretik gutxietsia (conditio sine qua non) eta Tell-en kondaira pertsonalki lotuta eskuizkribu honen sortzailea.

Jost, Albin eta Kaspar von Silenen
oroimenezko plaka Schlossergasse Lucernan

hitzaurrea

Aipatutako aurkikuntza guztiei buruzko testu filosofikoak, historikoak eta literarioak ere baditut. Voynich-en igarkizunaren deskodeketa zirkulu zabalago baten eskura izan dadin, baina baita arrazoi sistematiko eta didaktikoengatik ere igarkizunaren soluzioaren luzeragatik, tesiak pausoz pauso aurkezten dira Jost von-en garaiko forma epigramatikoan. Silenen tratatu moduko poema didaktiko heraldiko gisa, Voynich biderketa taula Giltza, Jost von Silenen apezpikua eta bere lana ezagutzeko edonork eskuizkribua pausoz pauso irakurtzeko erabili beharko lukeen informazio konkretu guztia jasotzen duen kode heraldikoa. Hobeto ulertzeko, sextinoen errima eskema klasikoa aukeratu nuen, aabbcc, bakoitzak zorroztasunik gabeko aforismo txiki bat osatuz. Schillerri begiratuta, hemen ez dago poesia lehiaketarik irabaziko, baina egileak tesi historikoak apur bat zehatzagoak, baina solteagoak eta errazagoak gogoratzeko entretenitu eta egin nahi ditu soilik.

Irakurle bakoitzak nirekin berriro aurkikuntza-bidaia bat egin eta deskodetzearen zurrara bizi beharko luke. Ondoko bertso gehienak dagozkien aurkikuntzaren ondoren berehala idatzi zirelako eta horrela aurkikuntza prozesua islatzen dutelako.

Poema edo prosa errimatuak, batez ere, inspirazioa eman behar du eta ez du dena azaldu beharrik. Iruzkinak irakurle ez-materialei ulermenai ematea dute helburu

erraztu. Iruzkin biografiko-humanistiko luzeagoak eta prozesamendu literarioa, orduan, gaiari heltzeko edukiari dagokionez urrats osagarri edo gehiago dira. Bereziki, amaieran hemen argitaratu zen "Jost von Silenen und his scribe" irakaskuntza-elkarritzketa silenensea nabarmendu nahi dut.

Nahiz eta natur zientzialari askok eskuzkribuan parte hartu, eta alkimia eta kosmologia Errenazimentuko oso tipikoak diren, oraindik erlijioa eta natura bereizten ez dituena, orain lana gehiago esleitzen zaie humanitateei. Interesgarria litzateke Jost von Silenen jaioteguna eta izar konstelazio zehatzik dagoen jakitea. Natur zientzietan aldizkari espezializatuak nagusi diren arren, monografiak giza zientzietan maila zientifiko altuena dira oraindik.

Asmakizunaren ebazpenerako erabakigarria izan zen latinez eta alemanez idatzitako marginalia deszifratzea, etxeko abantaila txiki bat alemaniar hiztunarentzat. Habsburgotarren menpeko austriar batentzat ere emankorra izan zen.

Irakurlearentzat harrigarria da, zalantzak gabe, landareen irudikapenak armari eta kronika bilduma gisa argitzea. Silenen memoriak armariaren filosofia, eliza arkitektura eta kronika historikoa garatzen dituzte, landareen irudikapenekin eta sutegien ilustrazioekin soilik. Horrek Isaiasen bibliako pasarteei ere erreferentzia egin nahi die, Jesen errotik pasartean Kristo estandar bat ere deitzen baitio (Is. 11:1-10). Dagoeneko bazeuden eskualdean armari herbarioen antzeko ereduak. Helburua Silenen politikariaren jarrera erakusten duten kokapen pankarta guztiak ezagutaraztea da. Armari asko ez dira soilik hiri handiei eta kantonamenduei dagozkie, baita Jost von Silenen garaian Konfederazioari laburki gehitu zitzaizkion lekuei ere - Alsazia ere aztertzen da. Beste batzuk Suitzako historiako borroka gune esanguratsuak dira. Hala ere, ez dago kronologia historikorik, eskualde-antolaketa bat baizik. Alde horretatik, kronika terminoa ez da guztiz egokia. Gotzainaren aukera pertsonala da, eta, askotan, atzera begirakoan uste baino presenteago, esaten digu deszifratutako testuak.

Komunitateen izenak nahita estaltzen dira, baina aztarnak ere nahita jartzen dira. Eskuzkribuan orain arte ahaztua izan den leku-izen argi bat dago. "Brug" f8v oharrak Habsburgoko "Brugg" hiria esan nahi du ortografia zaharrean, edo nahita desitxuratuta dago idatzita. Testuak zubi edo gaztelu moduko bat ere osatzen du, Habsburgokoak. VMn ezkutatuta daude Habsburgotarren aurretik ikusi gabeko hainbat figura: Albrecht I. enperadorea, Johannes Parricida bere iloba hiltzen ari zela. Ezpata xafla bat ikusten duzu

Königsfelden Folio 8r-n gorputz-lerroaren gainetik igarotzen da. - Idazketa bezalako puzzle irudi bat! Duke Leopold III-i buruz. eta Sempacheko guduan bere heriotzaren antzeko era botaniko-heraldiko baten berri ematen da. 95 agintarien Austriako kronikak, Bernako garaian jada Königsfeldenen kopiatuta zegoena (Clemens Specker), baita beste kronikalari batzuek ere, informazioa ematen dute eta erkatu behar dira gertaera historikoen zantzu gehiago ondo ezkutatuta aurkitzeko. Historiarekin alderatuta Melker Russ-en marjinalen aurkikuntzak eta bere kronika amaitu gabeak baieztatzen du.

Silenen familiarekin harreman pertsonalak dokumentatuta daude. Albinek Melker Russ-i gaztelu bat eroslea. Jost von Silenen, Lucernan bizi zena, Russ Lucernako esnegilearen lagun pertsonala ere izan zen. Lucernaren armarria, ezkutua urdinez eta zuriz, eskuizkribuan zehar zabaltzen den motibo bat da. Horregatik bigarren mailako gaiak, Habsburgo izenak, gerora ere garrantzitsua izan zena, ez luke gai nagusia gailendu behar, gauzen ikuspegi suitzarra.

Voynich eskuizkribuak 246 orrialde eta ia 170.000 karaktere eta irudi ditu orrialde guzietan. Voynichologists zerrenda luzea da, oso luzea. Lanaren konplexutasunak edozein irakurketa edo interpretazio saihesten zuen. Batzuentzat, obra guztiz abstraktua eta edukiz hutsa ere iruditu zitzaion. Nola hasi behar da benetako irtenbidea, alderdi guztiz berriak ekartzen dituena?

Zergatik zerrendatu eta zatitu zehatz-mehatz hemen konponbiderako aurreko saiakerak arrakastarik gabekoak dena hain maiz esana dagoenean eta edonon eta edonoiz irakur daitekeenean. Inoiz aipatu ez den egiaren muin guztiz berrira zuzenean heltzeko irrika handia da. Nolanahi ere, eskuizkribuaren zaitasunei eta historiari buruzko saiakera poetiko eta erraz irakurtzeko saiakera ordenatu bat hasi beharko litzateke ikerketak bide berriak ireki baino lehen, izan ere, Bernhard von Chartreren ustez, "denok ipotxak besterik ez baikara, eserita, erraldoien sorbaldak". Silenen oroitzapenek erakusten dute interpretaria, exegeta, historialaria, artearen historialaria, filosofoa, idazlea, filologoa, teologoa eta taldean natur zientzialaria eta abar beharrezkoak direla artean, batez ere beraiek bezala. misterioa, eta, hala ere, Bletchley Parkek ezin izan zuen irtenbiderik aurkitu.

Gregor Bernhard-Königstein

2023ko otsaila, Heiligenkreuz Viena ondoan

Saiatu, hilkorrak, hobetu zure egoera,
Arteak asmatu eta naturak eman dizuna behar;
Lore-korridorea bizitzen du gorako urekin,
Korintoko legearen arabera landutako harriak banatzen ditu;

Alpeak, Albrecht von Haller

Zulo huts honetatik etorri behar du, ez dago
beste biderik Küssnacht-era.

Wilhelm Tell, Friedrich Schiller

Hemendik aurrera betiko bakez eta norabidez egindako
abestia da. Horregatik jende askok negar egin zuen
benetako pozagatik eta horretara iritsi zela.

Weberrek badaki

Zatoz egunsentiaren gorrian,
ikusten zaitut izpien itsasoan,
zu, goia, loriatsua!

Alpetarra gorritzen denean,
otoitz egin, askatu suitzar, otoitz!
Zure arima Jainkozaleak
Jainkoa aberri noblean
sumatzen du, Jainko Jauna,
aberri noblean, Sutzako salmoa

I. Arrakastatzearen bide harritsua

Diru asko kostatzen zen eskuizkribu batek
mundua engainatu zuen mendeetan zehar.

Madarikatua dirudi eonek, Nazioek maite
dute, Ezkutuko gidoia irakurtzeko,
Ikerketa modernoak porrot egin du.

Testua irudiak bezala loretsua da,
Emakumeak biluzik, planetako seme-
alabak, Sirenek beren esentzia ezkutatu
ziguten, Zergatik ez dira sorginak erratz-
makiletan esertzen, baina upel erdietatik ateratzen,
f70v2 1 Bai, zetazko uretan bainatu ? f75r

Rudolf II.a enperadorea jadanik

Pragako Alde Txiki zaharreko
alkimia laborategian eserita

zegoen eta Voynich-i hartu zion,²
oraindik izenik ez zuena "Egilea
Bacon bezain argia izango zen!", dio
Johannes Marcik gutunean,

Horrekin aditu bat izendatu zuen.
Baina Kircher Athansius-ek hieroglifoen
ordez gogaikaria besterik ez zuen aurkitu.
Erroman, jesuiten liburutegian,
eskuizkribua luzaroan egongo da
Wilfrid Voynichek aurkitu arte,

Baina bera ere laster haserretzen da.

Erdian gurpil-alfabeto bat dago,
zirkuluetan bereiz biratzen duena. f57v
Alan Turing etsita zegoen Enigma ez
zelako pasatu.- XX.

¹ Voynich eskuizkribua, f75r Bergecke, Yale, New York. Zoritzarrez, ilustrazio guztiak ezin izan dira zati honetan sartu, arrazoi editorialengatik. Voynich eskuizkribuaren folioen (f) orrialdeen erreferentzia guztiak testuan zenbakituta daude eta erraz aurki daitezke gaur egungo komunikabideen garaian.

² Rodolfo II.a enperadorea, Egidius Sadeler-en grabatua, 1609.

Harrituta al daude voynichologists!
EVA bezalako idazkera ez da
koherentea, nahiz eta tesi guztiak
sakonak izan.³ Ez da harritzeko
zoramen osoak polihistor oro martxan jartzea.

Oraindik bi mila hogeita bi New York-etik
Danzig-era agertzen da, Ez da benetako
bezerorik ezagutzen, Idazkerak arrazoia
ihes egiten dio.
Enigmak zientzia nola nahasten duen ondo
dokumentatuta dago artikuluetan.

Hizkuntzalari taldea ere
eskuzkribuarekin engainatu zen.
Zodiakoaren zeinuak latinez daude, f70v2. Nola
egon daiteke han egile azteka bat?⁴ Con
Lull gaztelaniazko eleberriak informatiketara
iritsiko balira. 5

Bai, bazterretako testu estua ere ez zen
inorentzat erraza izan.
Nahiz eta konponbidea azken
orrialdean osorik egon. f116v Hebrearrak eta
arabiarrak susmatzen ditu, Abracadabra
ezaguna zen jada!

Errezeta batean sinesten zuten gizon
askok biluzik begiratzen zieten.
Ahultasuna ere zenbakiekin geratu zen,
denek igeri egin zuten azalera.
Kontinenteak munduko mapa batean biratzen
dira, almenak argudio jakintsu bihurtu ziren. f85v

Konpultsio engainagarriak arrakasta
izan zuen, Itxitako testu bat gogoa bihurtzen da!
Ezkutuko hizkuntza batek balio du,

12

³ Alphabet EVA itzulpen-saiorik arrakastatsuena da.

⁴ Unibertsitate batek inoiz eman duen sari bakarra Tucker eta Talbert egile estatubatuari bikotearentzat izan zen, landare
indibidualak azteka gisa identifikatzeagatik.

⁵ Batez ere, azken orrialdean konponbidea jasotzen omen zen. Hainbat marginalia daude.

Baina bide oker bat jarri zen.

Defentsa-taktikari dagokionez, hau putzu adimentsua
da, eskola-ikasle guztiak ziur asko bertan eroriko dira,

Danborra duena mugitzen da, landareek
ere beti engainatzen baitute.

Beraz, ziur, tipula marroi guztiekin paper
ustel bat jokatzen dute Voynich-en.

Bai, liburua luzaroan isilik geratu bazen,
Asmakizuna da, mistizismoa edo heresia?

Ideia batzuk bizigarriak badira ere,
ingurune egokia falta zen.

Aspaldi, asko inguratzen ari diren tokian,
inork ez zuen zentzurik ikusi, egiazkoa!

Yale zaharreko adimen artifiziala ere
ez zegoen lehiatik kanpo.

II. Helvetiako espedizio bat

Suitzara trenez joan nintzen landa-ren
xarma bizitzena.

Kontu batek bidaia batera eraman ninduen
Voynich modu egokian garbitzeko.

Voynich-en bitartekaria den Vienatik egin
nuen bidea,

Salzburg, Innsbruck eta Rhin bidez, bi aldeak
konektatu berri dira.

Errailak luze zohoazen Alpeen gainetik, garai
batean zeharkaezintzat jotzen zirenak,
Walden bezalako leku askotan zehar,
Belardi berdeetan eta gero piloetan zehar,

Bere historia duen herrialde baten bidez,
Erromatarrengandik, Schiller-Tell Dürrenmatt-
era, Gaztatik, bainuetatik eta ohitura
bitxietatik, Gurutze Gorritik, sufritu zutenentzat.

Nire helburua Matterhorn, mendi magikoa,
Davos denek nahi dute!⁶

Patua galanta izan balitz niretzat, eta
irtenbidea laster eskuetatik kanpo geratuko
balitz, gehienbat Coronara erretiratu
nintzenean, lerro guztiak, idazkera eta orri
guztiak aztertu nituenean⁷, barkatu nire
frustrazioa, irakurle, ziurrenik ere ondo ezagutuko zenuen ?

Eskuizkribuaren xehetasun guztiak garrantzitsuak
dira bere mezua behar bezala interpretatzeko.
Orduan nork idatzi zuen bere hatzak
minduta, Bainan hemen miraria bezala
iragartzen da, Zein mila aldaera askorekin
glifo berdinak galdu ziren.

Alferrik balego ere, txantxa guztietan
betiko txantxa.
Baina testu opakoa irakurri nuenean,
pixkanaka bere izaera traizionatzen joan
zen, eta botanika ulertzeko, historian
sartu behar izan nuen.

Aspalditik ezagutzen genuen egilea,
patroi bezala aipatzen da jada!
Brebiario bat utzi zigun, Historikoki ere
erraza da ulertzea!
Bai, azken gauzen ezagutzak Hildegard
von Bingena gainditzen du.

Eta jakin-minez begiratu nuen ingurura,
elizetara bidali ninduen
Zubietan eta kaleetan zehar lerrokatuta zegoen,
Uste dut Voynich landare soineko bat, 8
Akantoa omnipresentea iruditu zitzaidan,

14

⁶ Postal Davos, Johann Heinrich Müller, 1825-1894 Davos, Errrenazimentutik Thomas Mann arte ezaguna, gaur egun biltzar-hiri ezaguna.

⁷ 2020ko pantaila-argazkia, VVV Voynich Manuscript da.

⁸ Sutzako kantonamenduen armarriak, Rudolf Luginbühl (arg.): Sutzaren historia bigarren hezkuntzako ikastetxeetarako. Basilea 1905 Sutzako kantonamenduetako armarriak ikusten ditugu, gehienak, edo haien elementuak, Erdi Arotik eta garai modernoaren hasieratik datoz: hala nola, Uri, Schwyz, Nidwalden, Obwalden, Lucerna, Basilea, Bermeen armarriak. Zurich, Zug, Uri, Solothurn, Glarus, Graubünden, Valais etab. Ezkutu guztiak landare eta sukalde gisa ezkutatzen dira Voynich eskuizkribuan.

Name	Anderungsdatum
VVsi	12.12.2020 20:07
VVsiebm	01.12.2020 11:04
VVsilmeste	22.09.2020 20:57
VVsilneu	22.09.2020 03:59
VVSilwildverg	07.09.2020 07:16
VVSilwaldm	22.09.2020 02:01
VVSilwiderm	28.09.2020 03:23
VVspagy	11.12.2020 04:29
VVspek20	23.10.2020 03:03
VVspiezerChronik(1)	06.10.2020 06:19
VVspiezerChronik	06.10.2020 06:19
VVta2	12.12.2020 20:13
VVte	23.11.2020 11:29
VVteru	12.12.2020 17:24
VVtextneu	27.08.2020 02:11
Vvtren15	05.05.2021 02:39
VVVL	27.08.2020 02:25
VVWa10	07.09.2020 06:21
VVwapneu	20.09.2020 00:57
VVwapneu2	20.09.2020 00:58
VVwapneu3	20.09.2020 02:53
VVwapneu5	20.09.2020 02:31
VVwazü	25.09.2020 08:55
Vvwörterb	10.01.2020 15:13
VVyle	01.11.2020 01:15
VVz	27.08.2020 04:42
VVzürichNonnusaus	15.08.2020 10:22
WallensteinArtikel	01.03.2021 10:50

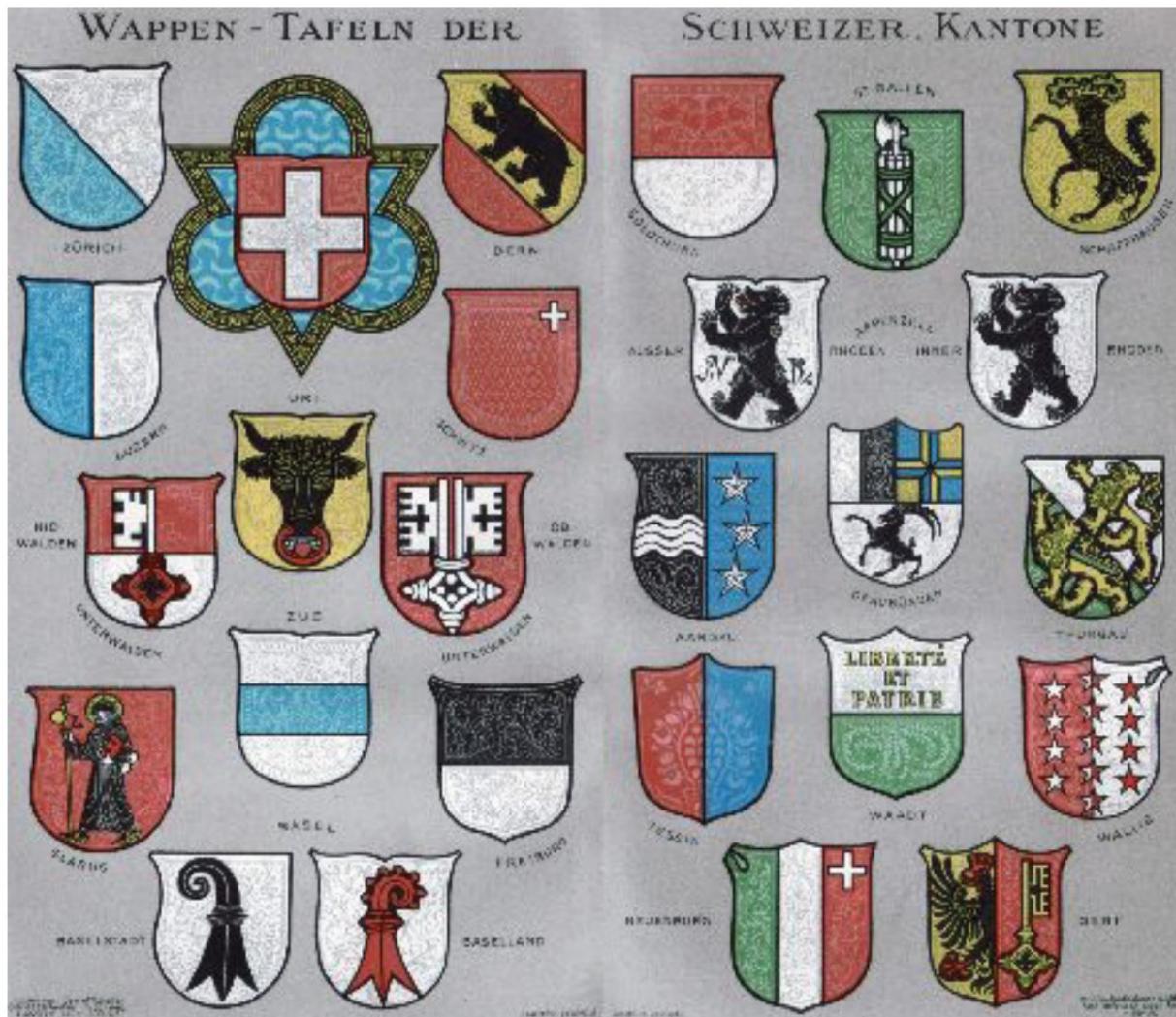
Horrela deitzen zaio ezkutuen inguruko landareari.

Coronaz geroztik, sustraiak interesgarri bihurtu dira. Nork uste duzu planifikatu zuela apokaliptikoki? Noduluen antza birulentea da, ondoan birusaren argazki bat edukiz gero.

Txahal usaina duen pergamino koloretsua9 armarri bizi bihurtzen zaigu.

Suitza osoa dago bertan batua?
Konfederazio Zaharrari eskainia.
Baina ez da galdu behar, The Kabbalistic
Function of Trees.

Beraz, hurrengo epigrametan zehar
mandragorak tribuka sailkatzen ditugu.

⁹ Eskuzkribua txahal-larruaz egina da, XV. mendearren hasieratik erdialdera arteko erradiokarbonoa datatua izan liteke. Beraz, zalantzak gabe ez da zaharragoa, baina baliteke geroago deskribatzea.

III. Apezpiku ia morala

Apezpiku bat behin Alpeetan eseri zen,
Aberatsen eskutik printze bat ere izan zen.
Valais oraindik bizi eta arnasa hartzen du gaur
egun, non mendiak altuak diren eta haranak sakonak!
Bere izen noblea Jost von Silenen da,¹⁰ zutik
dohain berezi bat zuen.

Bai, Suitzako bihotza taupadaka ari zen
biziki, baina samina eta mina ere bizi zituen.
Sitten apezpiku borrokalari gisa,
Geneva eta Zurich artean, gerra-misio
batean egon zen Milanen, garaipen
ausart bat mespretxuz amaitu zen arte.

Voynich eskuizkribua da bere lana.
Familiaren balioaren erakusgarri da!
Bere lanari eta pentsaerari dagozkion
maisulan panegiriko batean.
Horren ezaugarria da Lucernako
begiratokitik margotutako Voynich mapa¹¹ . f85v

16

¹⁰ Jost von Silenen-en erretratua zurtoinekin, Andre Heinzerren eskutik, Prebends, Dominion, Worship, Lucernako argitalpen historikoak, 2014.

¹¹ Lucerna hiria Swallowtail almen ezagunen gainean marraztuta dago. Hemen ez dago ilustratua. Voynich eskuizkribua, f85v, xehetasuna, Yale Unibertsitatea, New York.

¹² Die Stadt Luzern 1642, Suitzako, Rhaetia eta Galesko topografia.

Sanct Leodegar-en ongile goiztiarra,
Jost Lucernakoa zen gaztetatik.
Hemen Musegg harresi zaharra ikusten
dugu, dorre lizungarri ugari zituen.
Zalantzarak gabe, hiru dorre ezagutzen ditugu.
Eta eratzun horma ere badago.

Bi gaztelu-mendik Sitten gainean daude,
katedraleko kapitulua bertan biltzen zen.
Goiko Rodanoa adoretsu igarotzen da
Sitten apezpikuaren tronutik.

Geroago Jost-en mapa erakutsiko
dugu Non bestela bueltatu zen.

Neguan, Jost apezpiakuak Eminentzia
gisa erreinatzen zuen bere egoitzan.
Udan, berriz, Leuk Ekialdeko gaztelu
sendo batean gozatzen du.
Baina igarkizunen eskuizkribu osoak ere
bere aroak ematen dizkigu kosmikoki.

Hasieran testuak bi inizial gorri ditu, zeren 13
Beraz, nobleziaren amaren idealei
jarraitzen die, Isabelaren chevronak Jost
darama atzealdean, 14 Von Silenen inor balitz bezala.
Baina alkimikoki alkoholaren izpiritu
bizigarriaren ikurra da.

Familia Uritik etorri zen behin, non
idiaren gandorra Ur dagoen. 15 Latinez
Urania Musearekin lotua, Honekin izarren
bidea argitzen zaigu.
Eskuizkribuan irakurleak orain aitortzen
du, Idi-eratzunak deitzen gaituen erroa, f52r

Eskua baleztaz armaturik agertzen da

17

¹³ f1r xehetasunaren hasierak, VM Yale.

¹⁴ Chevron familiaren armaria, Chevron Gorria edo izen bereko Chevron hemen hondo urdinean. Jost apezpiua ere bai lepoan darama. Gainera, urezko hiru lehoi hondo urdinean, Josten heraldikan ere aurkitzen ditugunak.

¹⁵ Uriko kantonamenduaren armaria: uro baten buru beltza, sudur-eratzun gorria eta mihi gorria urezko baten gainean dituena. Lurra. Ikusi ere goiko armaria.

Mandragora bat guri begira egongo balitz bezala
Inork ez du hemen azkarregi ibili nahi,¹⁶ 16 Kodex
zahar batek Urner Tell berresten al du?
Horregatik dira garrantzitsuak Küssnacht-en sagak,
bai, Gesslerburg-en, kexatu gabe,

Gure Jost kristauengandik jaio zen, gaur gizon
zaitzat hartzen duguna.
Horixe zen orduan Siongo alguacilaren izena.
Valais-en bere garaian sorginek sufritu zuten.
Nahiz eta kronista izan, kargu judiziala bete
zuen, baina Josten aita ezezaguna zen.

Goiz hil zelako, semeak, zalantzak gabe,
beste modu batera ikusten zituen gauzak.
Jazarpenari dagokionez bakarrik berdinak ziren,
gotzain, epaile edo barrutiko administratzaile deitzen bazen ere.
Jost-ek Valaisko otsoei emandako erantzuna
marradura-markak eta bainu-iratxoak dira.¹⁷

Liburua erdian baino ez da hasten, f57v Hori
bakarrik ohi da jada otoitzean!¹⁸ Irakurtzeko
jarraibideak biribilka doaz, Baino, aldi berean,
frustrazioa jarraitzen dute.
Jostek erlikia bat ematen duurre askorekin,¹⁹
bai, bainatzeari ere ez zaio kontrakoa.

Leinuagatik noblea ez ezik, Grenobleko
gotzaina laburki ere izan zen.
Pavian ikasi zuen, Erroman nahiko jatorra,
Guillaume D'Estouteville Frantziako kardinalaren
idazkari estimatua, Berpizkunderako garaia
izan zena.

Julio II.ak bere ondoren bezala, arkitektura
gidatu zuen.

¹⁶ Wilhelm Tell, Ferdinand Hodler, 1897, Solothurn Arte Museoa.

¹⁷ Ebakitako karaktereak partzialki idazteko forma geometrikoak dira eta izaera magiko eta atropaikoa dute. ez dira geroagokoak.

¹⁸ Gaur egun ere, mamak erdian hasten du latinezko mezarako misala.

¹⁹ Jost von Silenen erlikia, 1489an egina, brontzezkoa, dagokion kaxa batekin. -ri dagokio Küssnacht SZ-ko parrokiako ondasun kulturalak.

Erromatik Suitzara itzulita, Jost apezpikuak balio handia du haientzat.

Hasieran oraindik Beromünster-eko preboste²⁰ abesbatzako artista ere izan zen.

Suitzan inprimatu zuen lehen liburua, Der Mammotrectus, eta horri esker Bibliaren interprete ezin hobea izatearen ospea lortu zuen.²¹ Elizako latina ere praktikoa zen berarentzat. Frantziako erregearen diplomatiko bihurtu zen, Eta ez gutxi lortu zuen enbaxadore gisa.

Bere lorpen handia eskertzen zaio: Habsburgoren lehen sindikatu-promesan! Sigismund suitzarrak eta tirolarrak bake itun handia egin zuten, laster "betiko norabidea" deitu ziotena, eta Frantziak arbitrajea eman zuen.

Bernako Kronikako ilustrazio batek Jost Hedonik-en hitz egiten erakusten digu.²² Maximiliano Suabiarekin mugitu zenean, Jost-ek lubakia leundai zuen jada.

Bai, ez zen Burgundiarekiko gerrak soilik Habsburgoren gainbehera ekarri zuena.

Nancyrekin gertatzen den bezala, Karl Ausarta Leopoldo agertokitik irten zen behin.²³ Aurretik «koadrilarik gabeko» austriarrak²⁴ basatiki galdu zuen Suitza.

Gutxitan errieta egiten dio Suitzari

19

²⁰ goiko aldean papar-hegal gorria duen erretreatua Beromüstr-eko katedraleko prebostearen benetako erretreatutzat hartzen da, beste erretreatu bat garaikidetzat jo daiteke. Jost von Silenen margolari ezezagun baten erretreatua, Galerie im Stockalperschloss Brig in (?), Valais Librekoa [vslibre.wordpress.com/tag/jost-von-silenen/], 1490 Jodocus de Silinon, C. et inskripzioarekin . PV - bere izena frantsesa. Electus 1482 Kreditua 1490.

²¹ Mammotrectus super Biblam Biblia ulertzeko eta interpretatzeko eskuliburua da. Frantziskotarren doktrina-testu garrantzitsuenetako bat da eta ziurrenik Johannes Marchesinusek osatu zuen XIII.mendearen amaieran. Helias Helyie-k Jost von Silenen-ek proposatuta 1470ean inprimatutako Suitzako lehen liburua ere bada.

²² Jost von Silenen, Discourse as a diplomat of France from the Diet before, Bern Burgerbibliothek, MSS.hhl3, Official Bern Chronicle, p.213 (e-codices), Diebold Schilling, d. Ä. 1474 ondoren 1483 baino lehen, hau da beste erretreatu garaikide bat.

²³ Leopoldo III Sempacheko guduan erori zen. Ikus hurrengo kapitulua folioa.

²⁴ Mantuak ironiaz aurreikusten du hori eta tirolarrak aipatzen ditu.

Behi suitzarra ez zen galantal!²⁵

Gero, Appenzeller-en, gazta jaten du
platerarekin batera.

Bai, Tell ere iseka egin zioten.

Nola izan zen berriro azkarra?

Bere anaia ergelaren izena, ez,

hori oso txarra zen!²⁶

Horregatik, gerora Veit Weberrek
Enthusiasm free from the liver idatzi
zuen, About the direction as "Eternal
Peace",²⁷ Marignanorekin amaitu
zen garaipena.²⁸ Eta gaur arte, Rhin
ibaiaren bi aldeetan, harremana ezin da hobea izan.

20

²⁵ Suitza mendiko nekazariekin osatzen zuten batez ere, industrializazioa jarraitu zuen XIX. Horrek ere justifikatzen zuen arroz korrikalariak

²⁶ Sutzarrak gutxiesten dituzten herri hizkeraren txostenak.

²⁷ Veit Weberrek, Borgoinako gerren garaiko poeta talentua, Murtengo guduari eta Austriarekiko "betirako norabideari" buruzko poesia idatzi zuen. Beste adierazpen batzuen kontra, antza denez, horrela deitzen zioten orduko jendeak behintzat. Ikus goiko poema.

²⁸ 1515eko Marignanoko guduak Sutzako espantsionismoaren amaiera ekarri zuen, Jost von Silenen ere barne. Italian.

IV.Izarren Memoriak

Hurbileko senideekin batera kontsultak
egiten dituzte beren gazteluetan, f86r² zer lan
handia sortu behar den, kantonamendu
Helbetikoak libre mantentzen dituena.
Oroitzapenek munduari ematen diotena
Familiak oroitzeko balio du.²⁹

Jadanik elizak eta bainuak eraikita³⁰, ordu
liburu bat ezagutzen dugu orain, bi liburuki
udako otoitz-zatiarekin, brebiarioa oparo
ilustratua eta fina, salterio, sanctorale eta
officium, Erregea, aldi berean. Dabidek
printzeria erakusten digu.³¹

Chevron gandorra ezin zen nahikoa, plazerra ere
irudikatu nahi zuen batek.

Bai, Jost-en memorandumak dogmatik eta
bake politikatik ondorioztatzen du orduan.
Askatasunerako bide bat deskribatzen du.
Bukaeran Suitzako Jerusalem zutik!

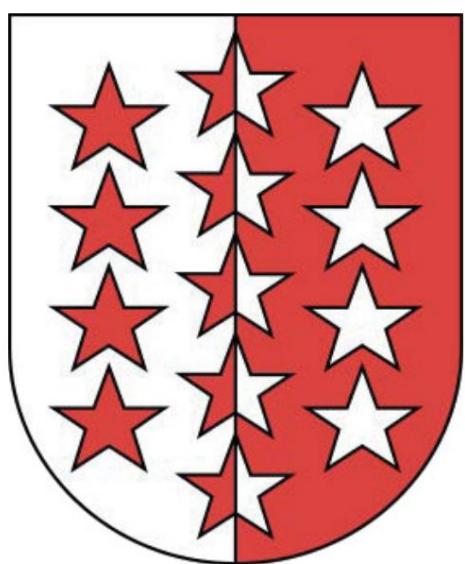
Orain Jost eta bere bi Silenen anaiek, Albin
Murtens garaile izan baitzen, eta Silenen
Kasperren oinordeko gisa ere, zeruko
katastroa apaintzeko baimena dute, arkonte
gnostikoak balira bezala, beren bulego
eterikoetan eguzkia hartzen.

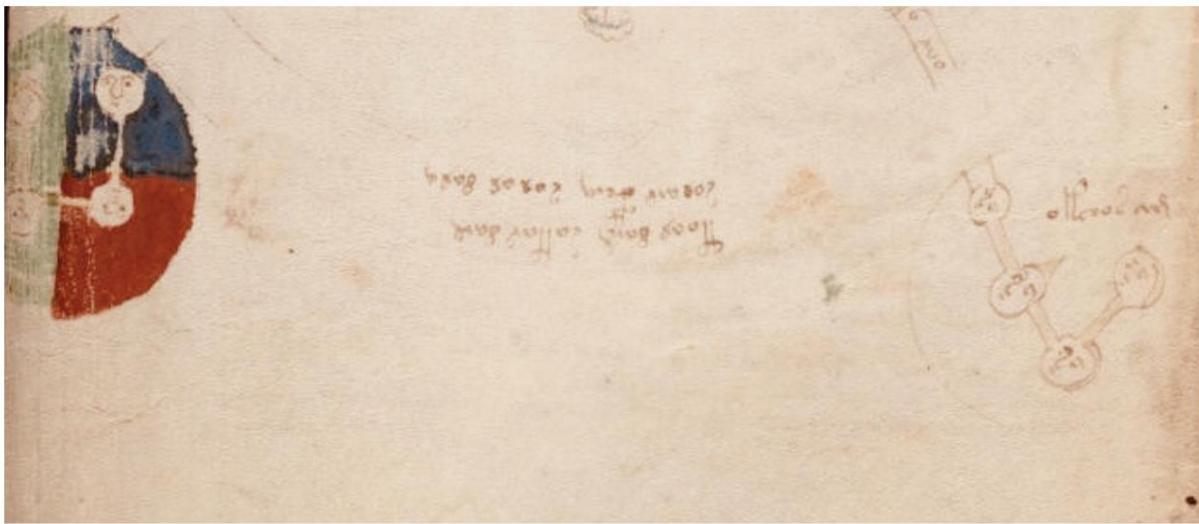

²⁹ Jost von Silenen, Albin frantziar mertzenarioa eta hirugarren anaia, Andreas katedraleko prebosteak, baita behean dagoen Katharina andreak, Jost-ek Santa Katalina, Siongo etxeko santuarekin alderatzea gustatzen zitzaiona, aholkuak dauzkate hemen zoriaren munduko gurpilean. , berreraikuntza. Bilera bat egin da, zalantzak gabe. Wildenstein ere aukera bat da. f86r²

³⁰ Jost gotzainak gogo handiz bultzatu zuen Leuk eta Leukerbad-eko bainu eta termak eraikitzea bere udako egoitzatik gertu.

³¹ Jost von Silenen brebiarioa, David erregea, atzealde garaikide baten aurka, fantastikoa. Errenazimentuko arkitektura, armaria, chevron eta Silenen familiaren buruak behean. Salomon galtzeten urdin tonu ilunak ere badaude. Zurich, Suitzako Museo Nazionala, LM 4624, 9. or.

Jost apezpikuaren mitra zorrotza, f67v²³²
Artelan gisa oso famatua zena alkimikoki
eguzkiaren ikurra da, protokoloaren
arabera chevron biribila bezain.

Bai, hiru bola edo lau pentagonoa
ez ezik, hemen gandorra osatzen dute.

Erdian alkimiarekin alderatzen ditugun ilargi
eta eguzki seinaleak daude, eta
horoskopo kataroetan arropa guztiz
debekatuta dago.
Baina Katharina etxeko andrea ere betiko
izar santu gisa ezarri da,

Beraz, otoitz-erronda ugariek betikotasuna
iragar dezaten zeruan.
Ziurrenik, sekretua puzzle helburu gisa, lehoi
gorria ezkutatuta dago Uriko zezenan. f71v Lehoi
gorria dagoeneko lanpetuta baitago, hemen
historikoki indartsuak diren armarietan.³³

Lehoian puntu gorri batek nahikoa zuen, f72v³
Silenenmeister-i seinaleak jartzea ere gustatzen zaio,
Artista nahiko ahula da,

23

³² Silenetarren familia Zeruko Arkonteen Folio 67v 2, Voynich Eskuzkribua, Yale gisa agertzen da.

³³ cf. gero behean gotzainaren armarian dagoen lehoi gorriaren irudikapena.

Ziurrenik eskribau batek atera zituen argazkiak.

Erdian irakurleak asmatuko du

Apezpikuaren armarri laiko eta espirituala.

Valaiseko armarriaren izar kopurua,³⁴

historikoki aldatzen ari den kasua da.

Garai batean hamalau zurtoinean zegoen
Iekuan, kolore garesti gisa gorria ere falta

izan daiteke.³⁵ Printzearen armarria zigiluan aurkitzen
dugu, borlak dituen espirituala bere ispilua baita. f65r

Bai, bada Sitten izar bikoitza famatua³⁶ Ez dago
testu sekretutik urrun ere, zeren Kupula eta zirkulu
guztietan bezala, Lore izarrek frogatzen digute
Valais.

Bai, azkenean gorri eta edelweissean ere,
Wallisstern bakoitzak ohar gisa aipatzen du. 103r

Gurpileko zenbakiaren lau aldiz Jost
apezpiku printzeak bere kargua noiz jaso zuen
adierazten du. f57v³⁷ Hamalau laurogeita bi
urtean, Errenazimentuko klasizismoa iritsi zen Valaisera.

Antzinako kondairaren arabera, Sileno satiroak
azkenean ez du heriotza deitoratu gisa ikusten,

Hobe ez jaiotzea!

Berak gustuko du ardoa edatea Bako
bezala, Eta ur bukolikoetan eta zingiretan
zehar dantzatzen du ninfa baten seme bezala.

Silenoren filosofia zentzugabeki jakintsuak
jeinubihurtuko zuen gaur.

Eta hala ere Jost Silene apezpikuak sarri
esaten du Agur, zahartzaroaren jakinduria bezala.

24

Valais kantonamenduko 34 armarria bost puntako 13 izarrekin zatitutako ezkutu batean, izar kopurua maizago aldatu zen historian.

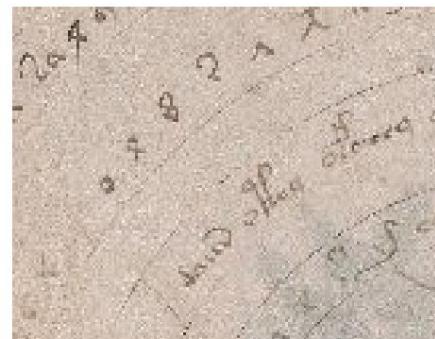
³⁵ Dagoeneko ohartu da kolore gorria nahiko neurri erabiltzen dela posible denarekiko Jakintsuak arrazoi ikonografikoak ez ezik.

³⁶ Sitten armarria, gorria, zilar zatitua, 2 izar zilarrezko hondo baten gainean.

37 f 57v xehetasuna, 1482 gurpila, 0=1, lau aldiz gurpilean mugatuta dago, leku nabarmen batean 1482

Bai, bere filosofiaren maitasun nabaria
Hiru bahe Sokratesen bidez adierazten du,

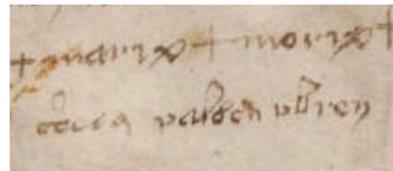
Bera satiro bezala ikustea gustatzen zitzaison,
egia, ontasuna, erabilgarritasuna ulertu behar dira.³⁸
Lau irudik keinuz irakasten digute memoriak
nola irakurtzen diren hobekien. cf.f57v Behean, Jostek
ere bizkarra ematen digu, llearen distira
luzeak gozatu dezake.

Silene sorbaldak okupatzen dira. Horrekin
lortu dugu froga piktorikoa Eskuekin
seinalatzen dutenean nora joan behar
duen patua, Nola irakurri behar den
horoskopoa hemen, Nola alfabeto batek
deskribatzen duen izakia.³⁹

Txanpon-profil batek anatomia berresten
du,⁴⁰ Iau Silenen bonhomia inspiratzen dute.
Bai, garai honetan apezpikua biltzen da,
Maurixen kaligrafoekin, Morixekin”,^{116v}⁴¹ Eta
azkenean ezer argiago geratzen da, Liburua
“Valsch Abadia”n sortu zen.^{116v}

Valais agustindarren hasierako abadiak
scriptorium garrantzitsu bat zuen berarekin.
Eta cccc9 urte bat baino lehen?

Orduan hamalauehun eta laurogeita hamar garai
hartan.^{116v} Hain alkimikoki eguzkitsu agertzen
denak munduko kronika ere erakusten digulako.

³⁸ Sokratesen hiru bahe ospetsuak iradoki daitezke hemen, eta humanista baten jakinduria zaharra. elizako printzeak okupatu.

³⁹ Eskuizkribuaren alfabeto oso bat ezin da hitz egin, ilusio bat da zeren letra guztiak ez dira erabiltzen. Irakurlea uste baino korapilatsuagoa dela ohartzen den lehen urratsa da hau. Karaktereak zerrendatzen dira, orain zenbaki historiko gisa ere antolatuta daudenak.

⁴⁰ Titelbild Dicken, Testone, Jost von Silenen, +IODOCVS-DE-SILINO:EPiscopuS-SEDVNENsIs

⁴¹ Maurix, Morix-ek Valais-eko Saint -Maurice agustindarren monasterioari egiten dio erreferentzia, f116v azken orrialdea.

V. Jost apezpiku printzea eta munduko mapa

Berarentzat, munduko mapan inguratuta dago

f85v Zer esan nahi du biografikoki politika liderrak.

Savoiako hiriak, basoak eta haranak,
Mediterraneo aldera, ez estuago, Grenoble
ere erdibidean dago.
Lull Vienako kontziliorako okupatuta dago.

Bai, Genovatik Erromara jaisten da, Bainan
Veneziatik barrena jada etxeen dago.
Milan hiria garrantzitsua da berarentzat,
Sforza jauregia nahiko zuzen margotua, uso-
buztan almena zorrotzekin, Idazkera ere
zehaztu daiteke.⁴²

Baina Adam eta Eva biluzik zeuden bezala,
Josten mundua ekintza kosmiko bihurtzen da!
Historiaren teologia agustindarrak
bizitzaren filosofia ere bada beti, mundu
kosmikoko sei garaiak, bere bizitzaren
amaieraraino lagunduta.

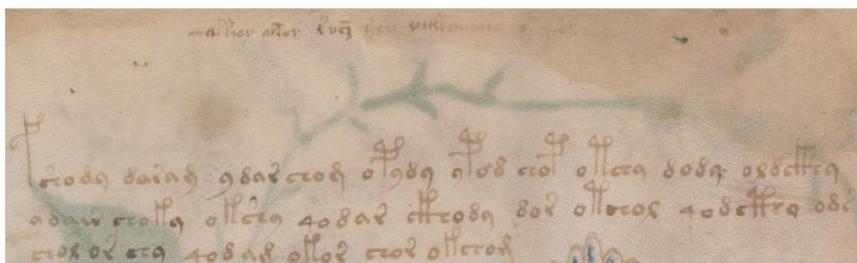
Non zegoen Jost-en Hierapolis, jada
hemen aurreikusten dena.
Eta Jerusalem jaisten da arkueetan zutik
ikusten dugun zerutik. Cf. f86v Bai, zerukoek ikusi
zuten Alpeen erakarpena: Suitzan Sionera
joan nahi zuen.⁴³

⁴² Lucernari begira, goian eskuinaldean dago Milan. VM, Yale, irudia Xehetasunez. Erdian Jerusalem zerukoa jaisten da, Venezia ez dago erdian! Mundu-mapa zuzen kokatzea mendebaldeko Europan eta ez Bizantzion modu teologiko honetan konpontzen da.

⁴³ Zure burua munduaren erdigune gisa ikustea ohiko jarrera da Errenazimentuko gorte guztietan. Horri Suitzaren indar militarra gehitu zitzaion. Milanekiko gatazkak adierazpen berezia jasotzen du hemen. Jerusalem erdialdean Europatik, hemen ekialdeko batean, alegia. halaber, estilo bizantziarra, Joanen Apokalipsiaren arabera, Jerusalem zerutik jaitsiko dela eta leku finkorik ez duela azaltzen da. Zentzuzkoa da Sion herria berritza frantsesez.

VI. Melker Russ, kronikariak eta Vienako San Esteban katedrala

Melker Russen Lucernako kronikak armarri bildumari bere aktorea ematen dio. Nahiko ezkutuan iragarle honen xederako, noski ondo ezkutatuta jarrai dezan, Meltxoorren izena sartzen da bazterrean, f17r⁴⁴ Hemen irakurleak ez du etsi behar.

Oso ezaguna zuen Jost apezpikua. Biek Suitza eraiki zuten. Voynich-i bere esentzia ematen dio, paraleloan irakurri beharko litzateke! Meltxor udaleko idazkaria zen, baina gero, zoritxarrez, pobretu egin zen,

"Lucerne"ri ehti asko eman zion bere Lucerna hiriko kronikan.

Gustuko zuen Schillingen Bernako hiriko kronika iturri gisa erabiltzea. Hungariako erregearen graziaz zaldun izendatu zuten.

Suitzar semea bazen ere, Doneztebeko katedralean izan zen kolpea Matias Corvino Vienan garaile izan zenean.

⁴⁴ Melker Russ, Lucerna, izena marginalia, goiko margina, folio 17r, VM, xehetasuna Melchior Russ (k.a. 1450-1499) Suitzar kronista eta kontseiluko idazkaria izan zen, Lucernan. 1479 eta 1488an enbaxadore gisa joan zen Mathias Corvinoren gana, garai hartan Viena konkistatu zuen eta hark zaldun izendatu zuen. 1482tik 1488ra Lucernako kronika idatzi zuen, 1412ra arte iraun zuena. Wilhelm Tell aipatzen du, berari ere nahita hitz egiten zaion hemen.

Denek Habsburgoren aurka mugitu nahi zuten.
Kronika talde honek Hungariara taldean
bidaiatzea gustatzen baitzuen.

Diebold Schilling, jada aita, zeina ere oso
margolari trebea zen.
Historia hitzez eta apaingarriz erakusten du,
Breit-ek bere Spezierren kronikan.
Schilling mutilak askoz beranduago idatzi zuen:
Orduan, katedralean esnea ematen digu. 45

⁴⁵ Melker Rus zaldun izendatu dute San Esteban katedralean, Lucernan, Lucerne Chronicle, Corporation Lucerne, S 23 fol., or. 246 Geroago Diebold Schilling Sohn-en miniatura.

Wildenstein gaztelua eta Veltheim-en habea,⁴⁶ 46
Hassfurter Lucernako alkatea jaso du.
Diebold Schilling gaztearen patroia izan zen.
Nancyn prest zegoen mertzenario gisa.
Melker Russ Rüssegger gazteluarekin nobleatzen da,
eta gero Albin von Silenen aurka galduko du.

Beraz, marginalia gehi dezakegu, Eta hemen
distira Veltheim hitzarekin, Hau da orain izenaren
benetako frogua.
Guneak Albin Silenenera bideratzen gaitu.
Askoz geroago, Schilling semearen kronista gisa,
Maximiliano enperadorearen saria jaso zuen.

VII. Konfederazio Zaharra, Jost von Silenen eta Wilhelm Tell

Konfederatu zaharrak eten gabe
borrokatu ziren beren aliantzaren alde.
Hiru, Urik, Schwyz eta Unterwalden-ek
urkamendian hiltzeko arriskuan jarri zuten.
Baina Habsburgoren aurka gidatu aurretik,
Rütlil⁴⁷ zin egin zenuen

Vierwaldstetten-eko belardietan, tiraniatik
salbatzeko.
Alguazilen madarikazioen aurka, lagundu zuen
bakarra gazteluaren haustura gisa protesta bat izan zen.
Jainkoarekin itun berri bat da agindua, orduak
deitzen du askatasunaren beharra!

Fürst, Staufacherrek eta Melch goiztiarrek
gudu mingotsaren kaliza edan zuten.
Zinaren hiru eskuak prest zeuden Wilhelm
Tell defendatzeko.
Hermann Gessler jakin batek borreroaren
aiztoaren esku utzi aurretik.

⁴⁶ Veltheim-ekoen armarria, Wappenboek van Gelre 81, Suitzako familiaren adarrak antzeko armarri bat du.

⁴⁷ Zin Rütlil belardian. Bertan jatorrizko kantonamenduetako ordezkariek Habsburgotarren aurka konspiratu zuten 1291n. argazkitik: S. Münster, ca. 1600, Ilustrazioa.

Tell tiro egitera behartuta zegoenez, sagar
mutila arriskuan jarri zuen.
Zer itxaron dezakeen Vogt Hohle Gassen
izenekoan.
Russ esnegileak aipatuko duena, So Tell guk
ere Voynich-en imajinatzen dugu!

Sagittarius konstelazioan karikatura gisa
andre baten lorea bakarrik jotzen du. f73v Bai,
atzetik jaurtitzea oso polita litzateke Willi
Tellentzat!
Beraz, xarmangarriagoa denez, jaurtitzalea
Silenenhaus-etik datorrela suposatzen dugu.

Honela da gaur egun oraindik
konfederazioa bere forman eta indarrez.
Hiru kantonamendu fundatzaile gisa elkartu
zirena foru federal batek bermatzen du.
Altdorf, Zurich eta Walden biek oreka bera
lortzen dute gaur egun.

Silenen, Davos eta Korako Jost VIII

Gero, urteetan zehar Aliantza Hirukoitza
izan behar zela adostu zen.

Bai, pentsamendu honetara laburtu zen:
Jainkoaren etxetik itun bat izango da,
hamar epaiekin batera eraikia, itun grisa
finkatzeko.

Bereziki jakintsuak eta argiak ziren.
Agian horregatik deitzen diote grisa!
Hiru konfederatu hiruren aurrean daude, Rätien
deitzen da gaur egun Graubündnerland.
Eta hor hasten da Silenen Kodexa, hamar
ligarekin has daitekeena.

Voynich-en kolore biziko lehen landareak
Davosek arma-koroa batean ehuntzen
gaituenean. f148 Era berean, ahuntza
bezain burugogorra direlako, berehala dator
Chur armaria bezala. f2r Beraz, Jostek
orduen liburua Suitzako eliz elkartear⁴⁸ eskaini zion.

31

⁴⁸ Graubündego armariaren goiko eskuinaldean Davoseko armari horia, sarritan urdin-berdea ikusten dugu, ahuntzaren azpian. Chur, erro batek imitatzen duena, ikus mandragoreen kapitulua, ezkerraldean liga grisaren armaria laua, beltza eta zatitua. Harrigarria da lehen landareak hosto ihartuen bidez armari konplikatua birsortzen duen nolako originala.

⁴⁹ Jainkoen Liga 1367an sortu zen Korako apezpikuaren eta Etxearen eragin gero eta handiagoari aurre egiteko. Habsburgotarrei geldiarazteko. 1471n, Liga Grisarekin eta Hamar Gorteen Ligarekin batera, "Hiru Ligaen Estatu Askea" eratu zuen. Rol historikoa izan zuen menderatzen autodeterminaziorako trantsizioan.

Eta Davosek immunitate egiten badigu?
Lotura grisa areagotzen du Trunekin. f2v
Armarriaren astigarrik adarrak ditu.
Silenosek izara bihurtzen du.
Bai, Santa Annako astigarrak bere
osotasunean, berriro landatu beharko litzateke.⁵⁰

Hamar Epaien Ligako armarian, Silvanok
baso-jainkoa dela iragartzen du.
Eta gidoi sekretuak helburu duena, Lotura
grisa asmakizun gisa ezkutatuta dago.
Bai, orain merezi duen lotura guztiekin,
Suitza laster ulertuko da.

IX. Valais, Jost von Silenen eta Suitzako Batasuna

Baina Valaisek ere gotzainen gremioen
boterearen aurka borrokatu behar izan zuen.
Zazpi Hamargarren Foru Aldundiak estatu zibil
askea osatu zuen luzaroan.
Jostek askotan errieta egin bazuen ere, Der
Voynichek demokrata zela esan digu.

Orduan kontuan izan behar da ez bakarrik
iraganean: Horrez gain, lur asko zeuden.
Bai, Genevatik Konstantza lakuraino
Gaur, lau herrik elkarrekin ideia bikaina,
Alemaniak eta hiru erromatarrek akordio libre
batera iritsi zirenean.

Garai batean Raetia zena eta baita Borgoina ere
Nazioen Elkartearen eredu da gaur egun.
Sankt Gallen-en eta han Basilean f52
apezpikuaren kasula jantzi zen denbora luzez.⁵¹
Eta apur bat geroago Calvinoz geroztik
protestantea deitzen zena bakarrik hartu zuen garrantzia.

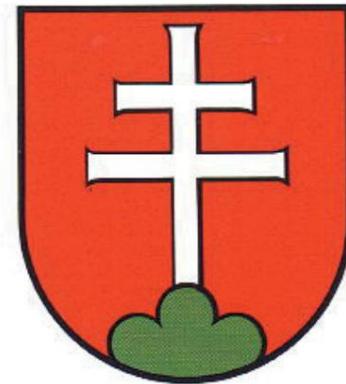
⁵⁰ Thruneko astigar ospetsua, mugarrria

⁵¹ Basileako armarria, ikus Baselstab goiko armarria, eskuizkribuan aipatzen den landare bat f52v folioa da.

X. Jost von Silenen Habsburgoko Gerrei buruzko ikuspegi ironikoa

Suitza askatasuna lortzeko gai izan zen Bainan
gerra eta gorpu askoren bidez bakarrik.
Beraz, haranak, aintzirak eta belardiak,
mendien gaineko belardi berdeak eta
Gauen, Ob Ar, Buchs eta Thur daude
horretarako, lekuak Burg eta Egg-en amaitzen dira normalean.

Baina herrialde bateko izen asko gudu baten
ondoren baino ez dira ezagutzen, spa
tratamendu gisa agertzen zaigunak
historia, borroka, natura uztartzen dituelako.
Askatasunaren aterako borroka handia,
ordea, lorategiarena izan zen!

Bai, Voynich, asma dezakegu, Morgarten
sekretu bat da irudi gisa.
Testua eta erroa distiratsuak badira ere,
gudu honetara bideratzen gaituzte.⁵² Zeren
noizbehinka larruan ere Erroari ere aske
egotea gustatzen zaio.

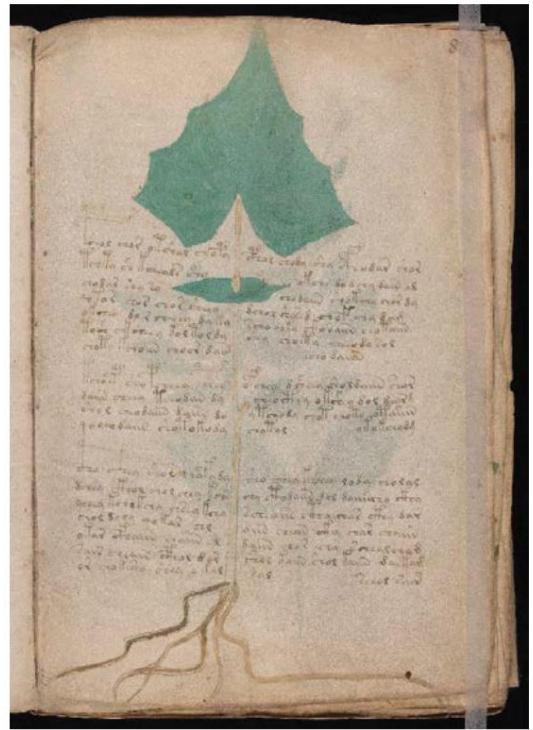
Nahiz eta Russ argazkirkirik gabe egon,
munduko kroniketan nahikoa daude.
Lorategi orokorreko zurtoin bakoitzak
Suitzako erdiespezieen lekuko dira.
Hala ere, sarritan taldean dagoenak,
lore-buru bat zulatu du.

33

⁵² Morgartengo gudua izan zen konfederatuek Habsburgotarren aurka irabazi zuten lehen borroka.

Tschachtlanekin eta Sarnen liburuarekin,

Horrek paper zuriko izena lortu zuen,
Asma dezakegu Jost-en landare-armarrian
Gerrako memoria.
Habsburgokoak bezain garrantzitsuak
ziren, oroitzapenetarako garrantzitsuak dira.

Ohar bazterreko bat Brugg hiria da, f8v⁵³

Habsburgoko finkarik zaharrena erakusten
du!⁵⁴ Non Albrecht bere iloba Parricidak

labankadaz hil zuen Windischen.

Eta testuan hasierako gisa argi eta garbi
ere, zubi bat gaztelu gisa ere jartzen da. f8v 55

34

⁵³ Marginal Brug edo Brugg, f8v VM, Yale

⁵⁴ Brugg-en armaria, ikus sarrerako idazlanaren testua.

55 Marginal Script atea duen gaztelu itxurakoa, f8v VM, Yale

Laurogeita hamabost Erreinuko kronikak,
armarriaren ikonoen artean deskribatzen du.
Bai, Albrecht Habsburg-en heriotza-koadroak⁵⁶
seinalleengatik bakarrik ezagunak dira, Da
Vinci ere Alpeetan geratu zen, eta bere
obran jasota dago.

Baina Silenoren artearen estilo fina, Mandragoren
faborearen bidez bakarrik agertzen da. Albrecht
erregearen gainean troll pobre baten gisan,
ezpataren xafla zentimetro batzuetara doa. f8r Bain
silueta bakarrik ikusten dugu, Ziur, apustu
guztiak irabaziko ditut.

Eta hori da, zalantzarik gabe, gauzarik
onena: Habsburgo Isaiasen sustrai gisa
Jesse.⁵⁷ Beti enbor bat erroaren beheko zati
gisa, Irudi gisa armari bat ere izan beharko luke.
Eta zurtoin bakoitzak eliza duen eliza-
dorre baten itxura du normalean.

Aargau kantonamenduan, Königsfelden
Habsburg-ek oraindik asko zuen berri emateko.
Elisabetek Klasaren komentu bat fundatzen du,
Agnes alabak Pater Noster errezzatzen du han bere
senarrarentzat, Stephan vom See erregea,
Plattena, oso gazte hil zena.

Suitzako zerrieta ere gurutze bikoitza
zeraman bere armarian. f8r⁵⁸ Eta xarma handia ere
bazuen!
Hungariako erregina ere izan zen.
Federiko Hirugarrena bisitatu zuen behin,
armarrien hormaren motiboen bila.

Koenigsfelden idazlearen estudioa.

35

⁵⁶ Albrecht I.a erregearen hilketa 1308ko maiatzaren 1ean, 1479/80 Austriako 95 erregealdien kronika, hemendik: Herbers/Neuhaus, Erromatar Inperio Santua, Iku deskrivapen zehatza sarrerako saiakeran, xafla astuna erroaren gainean dabil. Königsfelden-eko erortzen den König-en forma, Hungariako Agnes-en gurutze bikoitzeko armaria erakusten duena.

⁵⁷ cf. Jesse erroari buruzko hurrengo kapitulua

⁵⁸ Hungariako armaria, gurutze patriarchala bi maila islatzen dute eskuizkribuaren orrialdea

Habsburgotarrak agur esan ondoren
ere lan egin zuen, Bernako hartza
haiengana iritsi zenean. f56v

Bai, eliza bakoitzak bibliako parabola bat
zuen gertaera bat izan zuen.

Sempach Semper bezala itzultzen da
Salmoetako Atsotitzak bezala.

Irudi enigmatikoek indarkeria ezkutatzen dute,
horrela margotzen zuten jendeak Errenazimendu garaian.
Leopoldo ere mandragora gorpu gorria da⁵⁹,
armarriaren antzeko barrak dituena. f31r 60

Bai, koroa urdineko Habsburgoko lehoia
komunitate askoren ikono izaten jarraitzen zuen.

Eta Gedeonen polararen eskuzkribuan f80v
Enperadorearen urezkoa ere bada, Dela
Rainach f16v ala Veltheim f17r,61 Ez luke
jada Habsburgo izan behar.

36

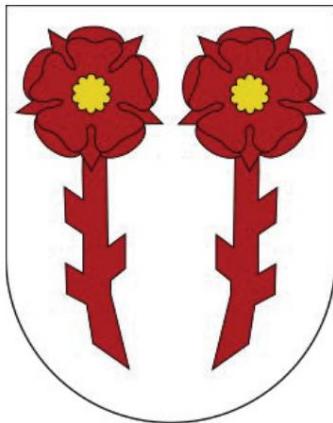
⁵⁹ Leopoldo III.a dukearen heriotza. Sempacheko guduan, 95 agintarien Austriako kronika, kopia Clemens Specker, Berna, Burgerbibliothek, Cod.A 45. f114r. Soka eta adar hautsitako partiduek heriotza eta indarkeriaren irudikapena berresten dute. Leopold sustrai gorri gisa datza iraunkorren azpian kulunka berean, Sempacheko armarian dagoen barra gorria bikoizketa honen bidez adierazten da. 95 agintarien Austriako kronikaren 30 edizio daude, hainbat aldiz kopiatu dira eta oso hedatuta zeuden. Königsfelden-eko pintura-gelako kopiak ez du zertan artistaren iturri-materiaala izan behar. Hemen lehen aldiz erakusten diren Habsburgotarren zifrak ez dute ondoriorik uzten Habsburgorrek Voynich eskuzkribua enkargatu zutenik. Habsburgotarrak behin eta berriz onartu izan dira literaturan mezenas gisa, euren historia imperial esanguratsuarekin lotuta. Aukeratu dudan bezeroagatik eta politikoki Habsburgoren aurkako testuinguruagatik alferrikako tesi bat.

⁶⁰ Sempachen armaria, lehoi gorria barra duen urezko hondoan.

61 Rainachen armaria

Zurich, Lucerna, Zug sukaldeak bezain urdinak eta zuriak
dira, f8962 Solothurn, Schwyz-ek ahapaldi gorriak
abesten dituzte.⁶² f88 Wattwil Iberg-en unikornioarekin trabarik
gabe geratu zen, f56r Zuricheko hilketaren gauaren
ondoren suntsitu
zuten Rapperswil, f23r Arrosa bikoitza duen zurtoina.

Armarri guztiak deskubritzen ditugunean,
hildako asko zerri gainean daude.
Eta Josti zor diogu armari loreek
erosotasuna ekartzen dutela, testuetan
luze idatzita dagoena hilobietarako otoiota
ere bada?

⁶² Kantonaiak bi kolorez edo kolorez deskribatu ahal izateko, labeak erakutsi ziren. Herritar asko dituzten hiri handiak edo udalerri asko dituzten kantonamenduak dira gehienbat. Kanoi-labeek ere gerrarako balio dute. Iku behean f88 eta f89 armaria gainean dutela.

⁶³ Rapperswil-en armaria

XI. Silenen Jost eta Flüeko Nikolas

Grandson, Nancy Borgoinaren aurka,
konfederatuek euren artean atzera botatzeko
arrazoia aurkitu zuten, Borgoinako
harrapakinek larriagotu behar izan zuten.
Friburgok eta Solothurnek hirietan
arrastoa utzi nahi izan ez ondoren,

Schwyzer arroz-lasterkari basatiek
pankarta urdinean zein zuria eraman
zutenean, sindikatuek Stans-eko konpromiso-
itunean bakarrik aurkitu zuten elkar erabat.
Bai, gehiegi zegoen hortaz hitz egiteko.

Azkenean, bedeinkazioa bakarrik lagundu zuen.

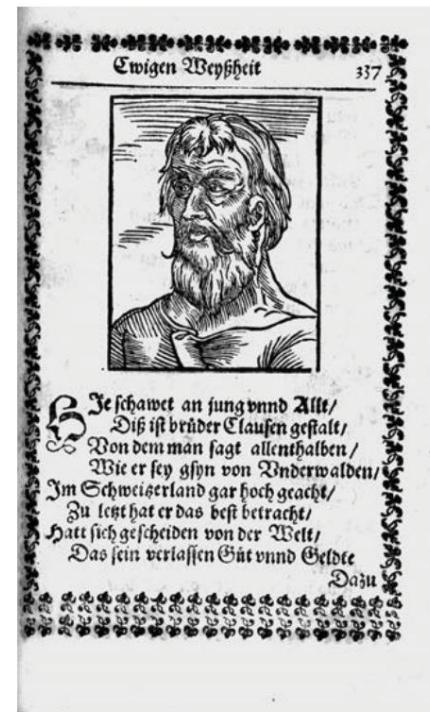
Nikolaus von Flüe ermitaua Kontratu
orduan jauzietan.⁶⁴ Denek bakera jo eta
Jainkoaren aginduak entzun!

Eta horrela bere botere mistikoarekin
Hamahiru aldiz zortzi bihurtu ziren.

Melchior Russek ez ezik, atsekabea
konkistatzen ere lagundu zuen.
Bera zen Lucernako jendearen artean,
bere bata Klaus anaiari eman ziona.
Eta esan beharrik ez dago Silenen
bakearen alde zela.

Nahiz eta luze aurka egon, Albinen
koinatua Von Hertenstein.
Orain Flüe eta Jost-ek eskolta ematen
diote betiko aliantzaren alde sakratuari.
Garai hartako kontratu politiko bakoitzak
bikoizketak ere eskatzen zituen zin gisa.

Eta lurreko bakea gelditzen da, Bainan
orain Silenen bandarekin bat eginda.

⁶⁴ Nikolaus von Flüe, xilografia: (Seuse, Heinrich). *Eskuliburua Edo*

Jost apezpiku printzeak ziurtatu zuen
helbetar guztiak auzoetan errotuta zeudela.
Beraz, zoriontsu izan, suitzarra, egon prest,
orain hasten da zure Voynich denbora!

XII. Isaias profeta eta mandragora

Makiavelorekin denak ergelak ziren,
mandragola jaten zuena potentziagatik,
bere emaztearen maitasunaren berotasuna
areagotzeko termak gomendatzen zituen eleberrian.
Orain hemen Jost apezpikuaren lanean
mandragorak ikusten ditugu nonahi nano gisa.

Sustrai izaki magikoak ere badira.
Zuk eraman dituzu sendatzeko. f34 Beraz, argia
ez den bonbilla bat ezkutuko dohakabea da
Voynich-en.
Sustratzeko, zurtointzoko, hostotzeko eta
loratzeko, Arima-gogoa elkartzen da.

Germaniaren jakinduria garai batean Alruna
deitzen bazen, Alraunek Ama Handia esan nahi
du. Honek Zibelen gurtzarekin bat egiten du,
askotan hirietako etxeko Jainkosa bihurtu zena.
Mandragoreak hor dohain agertzen dira,
Helvetiako hiri baten alegoria bezala.

Sustrai asko lauretan ahuntza edo hartza
direlako animalia heraldiko gisa.⁶⁵ Eta baita
Siameko lehoia ere Kyburg izena ematen
dugu hemen.

66

39

⁶⁵ Chur Folio 2r-ko ahuntza halako mandragora bat da, Bernako hartz pausoa, edo St. Gallen edo Appenzell Ikus folioa 37v

⁶⁶ Ulrich Rösch San Galo abadearen armarri liburuan Kyburgeko kondearen armarria; San Galoko Abadia Liburutegia, Cod. abestu zuen. 1084; bi hankadun, mihidun, urezko lehoi hondo gorri baten gainean. Gaur egun Thurgau kantonamenduaren armarria da hondo berde batean.

Suitzako bi buru ere zintzilik daude bi
sustrai luzeko txirkordaren amaieran.

Bertan kontseilu bat osatzen dute, All
Swiss after transformation.
Melker Russen kronikan ere bai.- Honela
pitxatu daiteke intxaurren igarkizuna!
Ama Handiaren omenez Lucerna jarri zioten,
Eguzki gisa gurina urtzen du.

Erroa, Espiritu Santua eta estandarra
Isaiasen alderatu daitezke.
Profetarekin estuki elkartuta daude,
hainbat lekutan idazten duen bezala.
Zoritzarrez jasan behar du, Gorputzak ere
sustraiekin doazela.

Baina, zalantzak gabe, harrituta geratuko
zen Daviden aita mandragora bihurtuz gero.
Iratxoak nota santua jasotzen du, baina
martiriak ere hil egiten dira.
Jeserengandik datorkigula Jainko,
agintzen al digu tuberkuluak? 67

Noizean behin garris egin beharrean,
Isilik libratzen dira lurretik, Bai, hemen
baretuak, bakartuta erakutsiak Munduko
artelan konbinatuak bezala.
Adanen sagarra eta udarea koroatuta
daude begi eta garunetarako loreekin.

Orduan Rhinen ez bagina, estralurtarra
ere izan zinezke.
Armarrian gandorra esan nahi du?
Loreak ere badaude bufoien txapelak bezalakoak.
Kanpai urdina ondo doa horrekin, eta txapela
eta andrearen txanoa ere biribilak dira.
Denboraldiaren eta moda denboraldiaren arabera.

⁶⁷ Zainer Bibliatik, Bl. 50b, Augsburg 1477 oharra Isaias 11, 1etik 10era. Estandarra Kristoren sinbolo bihurtzen da. «Baina Jeseren zurtoinetik kimu bat sortzen da, / bere sustraietako kimu gazte batek fruitua ematen du.
2 Jaunaren Espiritua haren gainean dago: / jakinduriaren eta adimenaren Espiritua, aholkuaren eta indarren Espiritua, / Jakintzaren Espiritua eta Jaunaren beldurra.....10 Egun horretan izango da amaiera. adarretik Jeseren erroa izan dadila, / nazioen estandarte bezala dagoena; nazioek eskatuko dute / eta bere atsedena gloriosa izango da».

Ikus dezagun mandragora ekoizpena.
Sutegi ondoko atzealdean, haurtzaindegia
koloretsuak itxaropena ematen du.

Txikiek lapikorik ez badute, goiz txertatzen
dituzte.

Erromatarak egitea nahikoa da, Ez
behintzat abertzale sentimenduetarako.
Moises izan zen askatasuna aitortu zuen lehena
Egipto utzi zuenean agindutako lurralderra.
Izar bakoitzak distira egiten du edelweiss bat bezala
Horrez gain, arroz berdea Jess erroa,

Eguberrieta plucked elurra eta voynich
larrua zuriak dira.
Eguzki eta ilargi egutegia Dagoeneko
marroi samarra, ertzak hautsita daude, Bainan
bainu neskameak berotzen dira
arratsaldeetan kanoi-sukalde gorri eta urdinaren ondoan.

(Azken kapituluak ez daude aurrebista honetan inprimatuta)

Voynich Silenen Komedia -

Nola deszifratu nuen Voynich-a Jost von Silenen-en Memoria gisa eskuizkribua

Edukiak:

Saiakera: Jost von Silenen eta Voynich eskuizkribua

Hitzurrea

I. Arrakastatzearen bide harritsua

II. Helvetiar espedizio bat

III. Gotzain Moral Azkarra

IV. Izarren Memoriak

V. Jost apezpiku printza eta munduko mapa

VI. Melker Russ, kronikariak eta Vienako San Esteban katedrala

VII. Konfederazio Zaharra - Sileni eta Wilhelm Tell

VIII. Jost Silenen, Davos eta Chur

IX. Valais, Jost apezpikua eta Sutzako batasuna

X. Silenen Jost Habsburgoko gerrei buruzko ikuspegi ironikoa

XI. Silenen Jost eta Flüeko Nikolas

XII. Isaias profeta eta mandragora

XIII. Voynich Silenus-en lehen deszifratzea

Silenensic Irakaskuntza Elkarrizketa: Gotzaina eta bere eskribaua

XIV. Jost apezpikua eta Badeneko iratxoak

XV. Gertakarien kronika eta armaría

XVI. Bigarren deszifratzea Voynich Silenen gidoia

Saiakera: Jost von Silenen eta Voynich eskuizkribua

Lehen irakurgaitza den Voynich eskuizkribu ospetsua arrakastaz deszifratu da! Haren izena daraman eskuizkribua, Wilhelm Michael Voynich liburuzain poloniarrak aurkitu zuen 1912an Erroma ondoko Frascatiko jesuiten liburutegian eta orain Yale Unibertsitatean, berrehun orrialde baino gehiagotan idatzitako idazkera ezezagun batean idatzia, gehienbat landareen ilustrazio misteriotsuak, horoskopo alkimikoak eta bainu-ninfekin ur-arroak, baita gaztelu eta zirkulu bitxiekin mapa tolesgarria ere, eta jada Rodolfo II.a enperadorearen esku zegoen. Nazioarteko saiakera kriptologiko ugari izan arren, adibidez, Athanasius Kircher-ek XIX. mendean edo, ospetsua, Alan Turingek eta bere Bletchley Parkek XX.ean, oraindik ez zen irakurri. Koroa pandemian -sustraiak dituzten ilustrazio askok korona birusa gogorarazten dute- Suitzara bidaia baten ondoren, pixkanaka-pixkanaka aurkikuntza harrigarria egin nuen eskuizkribuaren irakurgarritasunaz: hauek dira Silenen Jost Suitzako Printze Gotzainaren oroitzapenak eta bere familia. Memorian ohikoa den bezala, pertsonalera mugatzen ez den lana, misio jakin batekin historiari egiten dio erreferentzia.

Eta koska bat eman behar diogu geure buruari: Silenen Suitzako komedian, Suitzako jendeari beranduago ematen zaion zerbait, ustekabeen, bere nortasuna indartzen duena Friedrich Schiller- etik ez bezala. Borroken eta demarkazioen bidez elkartzen zena, tradizio eta itun komun batek indartzen zuena, mendi eta bailaretako hizkuntzen, deituraren eta kulturen desberdintasunen ondorioz apurtzeko mehatxua egiten zuen beti. Suitzako abertaletasunaz harrigarria dena, europar nazionalismo guztien aurka doana, nazioz gaindiko izaera da. Erdi Aroko nazioz gaindiko mundu batean soilik sortu zitekeen eraikuntza helbetiko honek, badirudi gaurdaino Alpeak iraun eta moldatu dituen komunitate egonkor bat osatu zuela.

Aspaldi Sonderbund gerra finkatuta badago ere, inork ez luke bere gain hartu behar hain askotariko herri baten kohesio neutralak, batez ere gaur egungo Europar Batasun zentralizatuan, ez duela inola ere dokumentu bateratzaile berri bat behar. Beraz, poz berezia izango litzateke Europako hiritar guztientzat ere egonkortasun eta bake-dokumentu berri bat, eredu demokratikoa bezalakoa, aurkitu izan balitz, batez ere Europako garairik ustekabekoenetan bake-mezu berri bat une egokian iritsiko balitz. . Historiak erakusten du bakeak arrakasta izan dezakeela Jost Silenen bezalako diplomatiko onak badaude.

Jost of Silenen gutxi ezagutzen da gaur egun, baina hori oso azkar alda daiteke. 1482an Walliseko Sittengo apezpiku izendatu zuten. Nahiko pertsonaia historiko arrakastatsua da, politikoki eta baita arteen zaindari gisa ere, bere bizitzaren amaieran gotzain kargutik kendu bazuten ere. Baino lehen genekiena baino arrakasta handiagoa izan zuen, hots, abertzale suitzar gisa. Nork asmatuko zuen 500 urte geroago oso arrazoi berezi batengatik gogoratuko zela. Bere konpromiso politikoaz gain, berak ekarpen handia egin zion bere monumentu espiritualari eta adierazitako eraginari. Oraingoz oraindik "Voynich eskuizkribua" deitzen dugun lanean.

Ezin duzu esan idatzita dagoenik, baizik eta diseinatuta dagoela, agian zirriberratua, bezero gisa elkarrekin antolatuta dagoela, bere aurretik ez baitago arte mota horren adibiderik. Eta, hala ere, obraren atzean dagoen humanista gisa, Jost Silenen bera kontuan hartu behar da. Erreferentziak indibidualegiak dira, biografiarekiko etengabeko lotura ezohikoa da, hezkuntza bidea, bai, jatorria.

Eta, azkenik, autopanegiriko lanak argi eta garbi jasotzen ditu bizitzaren filosofia eta haren gaindik espero den misio politikoa. Ez hain arraroa Errenazimentuan, baina baita tipikoki italiarra ere, non diplomatikoengen, politikariengen, are gehiago elizakoetan, Eneas Silvius Piccolomini, Giulio de Medici bezalako ezaugarri artistikoak berez etorriko zitzaizkion burura.

Jost von Silenen Uriko kantonamenduko noble familia zaharrenetako da, nahiz eta ez Sutzako familia handietako batetik, hala nola Toggenburg eta Kyburg. Silenoak ez ziren oraindik kondeak, ez bera bezalako printzeak, baina noblezia txiki bat izan zen, noblezia zerbitzurako bidea egin zuena, ziurrenik Meyereiren bulegoaren bidez. Albin Meyer von Silenen izenak iradokitzen du, apezpikuaren arbasoa, Sutzaren sorreraren historian pertsonaia ezagun gisa askotan aipatzen dena, eta Rütliko hiru zinetako bat ere izan zitekeena.

Arbaso horrek bakarrik izan behar zuen hasierako motibazioa Jostentzat Sutzako diplomazialari bihurtzeko ez ezik, Sutzako estatuaren eraketari buruzko idatzizko lan garrantzitsu bat atzean uzteko ere. Bai, hobe litzateke biak aldi berean uztartzea, diplomatiko gisa Sutzari egindako lorpenak goraipatzen dituen lan bat sortzea, baina aldi berean komunitatea eraikitzeko sermoia ere bada. Amaren aldetik, Jost von Silenen Frantziako familia noble askoz garrantzitsuagoa zen, Chrevon familiakoa. 4

Luzernako San Leodegar abadian onurak jaso ondoren, askok jaiotze data lehenagoko susmoa zuten, baina ez da azkenean argitu gaur arte. 1435 onartzen da gehienetan.

Agian garrantzitsuagoa da bere jaioterria. Küssnacht-en hazi zen Gesslerburg-en Wilhelm Tell Legendetik. Gero Paviara joan zen Zuzenbidea ikastera eta Erromara etorri zen hizkuntzak ikastera Guillaume D'Estouteville kardinal frantziarraren idazkari gisa, Berpizkundeko mezenas bikaina izan zena eta Jost von Silenenentzat, zalantzak gabe, arteen sustapenean eredu izan zena. Gero Frantziako gortera joan zen Beromünsterko abade izendatu zuten arte. Nikolaus von Diesbach-ekin batera Frantziako erregearen negoziatzailea da. Hala ere, Silenen Jost izan zen nagusiki Habsburgotarrekin negoziatu zuena.

Bere meritua izan zen Fernando Habsburgokoarekin lehen bake itun iraunkorra negoziatzea, Eternal Direction delakoa, garai hartako Konfederazioari bere lehen independentzia bermatu eta nazio aske eta demokratiko gisa borrokatu zuen estatusa bermatu zuena. bakarra zen Europan, eta neutraltasuna eta abar aurreratuta pentsatu zuena ere erabil daitake garai guztietan Europan eta munduan bakerako eredu gisa. Garai hartan oraindik ofizialki Bateratzea deitzen zen, baina 1474 inguruaren betiko norabide hori ezarri zuen eta bakea posible egin zuen Suabiako Gerraren ondoren ere lehen bake ituna izan zen. Habsburgotarrek Altsasuko lurraldetako kuota baten truke utzi behar zuten eta, horren truke, soldadutzarako laguntza emateko promesa jasoko zuten konfederatuek. Zalantzak gabe, Karlos Ausartak konkistatzeko gogoak alderdiak elkarrengana hurbildu zituen. Baino orain bazeuden bide baketsuak ez direnak beren buruak gorde ez dituzten bi arki-etsaien artean, eta horrek biztanleriari sufrimendu handia ekarri zion. Dena den, ez zen soilik lurraldetako buruzkoa, baita askatasun zibilak ere, lehen aldiz eta une erabakigarrian bermatuta zeudenak. Beraz, Sutzak baliabide libreak zituen Borgoinako gerretan, bestela Sutzako gaur egun ez litzateke existituko. Luis XI.a Frantziako erregeak, atzealdean haritik tiraka eta Karlos Ausartaren etsaia zenak, Jost Silenenekoa Grenobleko apezpiku izendatu zuen eskerrak emateko, 1482an Siongo gotzaindegia izendatu zuten arte.

Jost von Silenenek bi anaia eta iloba garrantzitsu bat zituen, eta haiei monumentu berezi bat ezarri zien ikur alkimikoetan bere Silenen Kodexan. Alde horretatik, apezpikuaren kodea familia-kontua bilakatzen da, nahiz eta gotzaina bera buru-buru nagusitzat hartzen den. Beste familiako kideen edo lankide diplomatikoek parte-hartze edo egileta funtsezko izango litzateke erantzun beharreko galdera bereizia.

Bake garaian elizak eraikitzale eta bainuetarako hornitzairen gisa baliagarri egin zen, Suitzako lehen liburua inprimatu zuen, Mammotrekus, Bibliako iruzkin bat, eta gaur egun bere izena daraman brebiario bat enkargatu zuen eta oso berezia. , orain arte aitortu gabeko eskuizkribua, bere memoriak, hemen eztabaidatzen ditugunak.

Bere bi anaiak hil ziren. Bata, Andreas, Milanekiko gatazkaren ondoriozko altxamendu baten ondoriozko hilketa traidore batean, bestea, Lucernako buruzagi militar garrantzitsu bat, Murtengo eta Nancyko guduetan garaile, Crevolako guduaren ostean sifilisaren ondorioz hil zen. Bere anaia Jost, jadanik Parisen seme ez-legezko bat galdua, Wallisera eraman zuen, estatuan ezarrita.

Batzuetan Silenen gotzainak berak bere gotzain kargua galtzen duenean, Italian galduetako gerren ondorioz. - Frantziako alde okerrean zegoen ondorengo Karlos VIII.a Frantziako erregeak Italia inbaditu zuenean - Jost Valaistik kanporatu zuten bultzatutako herriak eta Matthäus Schinner kardinalak matza deritzonaren ostean, Hierapoliseko apezpiku titularra erauzi eta batean hil zen. amorrubizia 1498an Frantzian.

Familiak, eta, beraz, Voynich-Silenen eskuizkribuak ere, garrantzi berezia hartu zuen Suitzako Guardiaren sorreraren bidez, zeinaren lehen kapitaina Albin von Silenen anaiaren, Kaspar von Silenen, iloba eta semea izan baitzen. Garai hartan, printzerri sekular eta espiritualak unitate bat osatzen zuten oraindik. Konfederazioan eta Valaisen ere, ordea, printze-apezpikuaren boterea gogor mugatu zuen estatu kontseiluak. Suitzan, burgesiak goiz hartu zuen boterea.

Zirkulu diplomatikoetan, Silenen eskuizkribuak lagundu zuen, Jost von Silenen-en memoriak, ziurrenik, Suitzako estatua eratzeko memorandum gisa lagundu zuten. Baino, zalantzak gabe, fundazio dokumentu ideologikoa bihurtu zen, Suitzako Guardiaren forua Vatikanoan, kapitaina Kaspar von Silenen apezpikuaren iloba baitzen. Hiltzen denean -seme batek jarraitu zion kapitain gisa-, ahanzturan erortzen da eta Rudolf II enperadoreak alkimia liburu gisa erabiltzen du. eta historian sartu berriro Voynich eskuizkribu gisa, Silenen eskuizkribu gisa irakurgarritasunagatik berraunkitutarte.

Izan ere, aurkikuntza honek Suitzako heroi nazionalaren, Wilhelm Tell-en historiari ere ekarpena egiten dio zerbait, baina modu umoretsuan eta iradokizunekin, ez dago dudarik Tell-i egin nahi den erreferentziaren inguruan, Suitzako bigarren heroi handia baita agian. gutxietsia izan da (conditio sine qua non) eta eskuizkribu honen sortzaile gisa ere Tell-en kondaira pertsonalki lotuta.

Hitzurrea

Aipatutako aurkikuntza guztiei buruzko testu filosofikoak, historikoak eta literarioak ere baditut. Voynich-en igarkizunaren deskodeketa zirkulu zabalago baten eskura izan dadin, baina baita arrazoi sistematiko eta didaktikoengatik ere igarkizunaren soluzioaren luzeragatik, tesiak urratsez urrats aurkezten dira Jost-en garaiko forma epigramatikoan. Silenen tratatu moduko poema didaktiko heraldiko gisa, Voynich biderketa taula Giltza bat, edonork eskuizkribua pauso pauso irakurtzeko erabili beharko lukeen informazio konkretu guzta jasotzen duen kode heraldikoa, Sileneneko Jost apezpikua eta bere lana ezagutzeko. Hobeto ulertzeko, sextinoen errima eskema klasikoa aukeratu nuen, aabbcc, bakoitzak zorroztasunik gabeko aforismo txiki bat osatuz. Schillerri begira, hemen ez dago poesia lehiaketarik irabazteko, baina egileak tesi historikoak apur bat entretenitu eta apur bat zehatzagoak, eta gogoratzeko errazagoak egin nahi ditu soilik. Irakurle bakoitzak izan beharko luke

nirekin berriro aurkikuntza-bidaia bat egiteko eta deskodetzearen zirrara bitzeko gai.

Ondoko bertso gehienak dagozkienean aurkikuntzaren ondoren berehala idatzi zirelako eta horrela aurkikuntza prozesua islatzen dutelako.

Poema edo prosa errimatuak, batez ere, inspirazioa eman behar du eta ez du dena azaldu beharrik. Iruzkiniek irakurle ezezagunei ulermenaren errazteko helburua dute. Iruzkin biografiko-humanistiko luzeagoak eta prozesamendu literarioa, orduan, gaiari heltzeko edukiari dagokionez urrats osagarri edo gehiago dira. Bereziki, amaieran hemen argitaratzen den "Silenen Jost, eta bere eskribau" silenenseko irakaskuntza elkarritzeta azpimarratu nahi dut.

Nahiz eta natur zientzialari askok eskuizkribuan parte hartu, eta alkimia eta kosmologia Errenazimentuko oso tipikoak diren, oraindik erlijioa eta natura bereizten ez dituena, orain lana gehiago esleitzen zaie humanitateei. Interesgarria litzateke Jost of Silenen jaioteguna eta horretarako izar konstelazio zehatzik dagoen jakitea. Natur zientzietan aldizkari espezializatuak nagusi diren arren, monografiak giza zientzietan maila zientifiko altuena dira oraindik.

Asmakizunaren ebazpenerako erabakigarria izan zen latinez eta alemanez idatzitako marginalia deszifratzea, etxeko abantaila txiki bat alemaniar hiztunarentzat. Habsburgotarren menpeko austriar batentzat ere emankorra izan zen.

Irakurlearentzat harrigarria da, zalantzak gabe, landareen irudikapenak armarri eta kronika bilduma gisa argitzea. Silenen memoriak armarriaren filosofia, eliza arkitektura eta kronika historikoa garatzen dituzte soilik landareen irudikapenekin eta sutegien irudikapenekin. Honek Isaiasen bibliako pasarteei ere erreferentzia egin nahi die, Jesen erotik pasartean Kristo estandar bat ere deitzen baitio (Is. 11:1-10). Dagoeneko bazeuden eskualdean armarri herbarioen antzeko ereduak. Helburua Silenen politikariaren jarrera erakusten duten kokapen pankarta guztiak ezagutaraztea da. Armarri askori dagozkio, hiri eta kantonamendu handiei ez ezik, Suitzako Silenen garaian Suitzarrek Konfederazioari laburki gehitu zizkion lekuak ere, Alsazia ere aztertzen da. Beste batzuk Suitzako historiako borroka gune esanguratsuak dira. Hala ere, ez dago kronologia historikorik, eskualde-antolaketa bat baizik. Alde horretatik, kronika terminoa ez da guztiz egokia. Gotzainaren aukera pertsonala da, eta, askotan, atzera begirakoan uste baino presenteago, esaten digu deszifratutako testuak.

Komunitateen izenak nahita estaltzen dira, baina aztarnak ere nahita jartzen dira.

Eskuizkribuan orain arte ahaztua izan den leku-izen argi bat dago. "Brug" f8v oharrak Habsburgoko "Brugg" hiria esan nahi du ortografia zaharrean, edo nahita desitxuratuta dago idatzita. Testuak zubi edo gaztelu moduko bat ere osatzen du, Habsburgokoak. Habsburgotarren aurretik ikusi gabeko hainbat figura ezkutatuta daude VMn: Albrecht I. enperadorea bere iloba Johannes Parricidak hiltzea. Ezpata-xafla bat gorputz-lerroaren gainean flotatzen ikusten da Königsfelden 8r folioan. - Idazketa bezalako puzzle irudi bat! Duke Leopold III-i buruz. eta Sempacheko guduan bere heriotzaren antzeko era botaniko-heraldiko baten berri ematen da. 95 agintarien Austriako kronikak, Bernako garaian jada Königsfelderen kopiatuta zegoena (Clemens Specker), baita beste kronikalari batzuek ere, informazioa ematen dute eta erkatu behar dira gertaera historikoaren zantzu gehiago ondo ezkutatuta aurkitzeko. Historiarekin alderatuta Melker Russ-en marjinalen aurkikuntzak eta bere kronika amaitu gabeak baiezatzen du.

Silenen familiarekin harreman pertsonalak dokumentatuta daude. Albinek Melker Russ-i gaztelu bat erostea. Jost Silenen, Lucernan bizi zena, Lucerna Melker Russ-en lagun pertsonala zen. Lucernaren armarria, ezkutua urdinez eta zuriz, eskuizkribuan zehar zabaltzen den motibo bat da. Hala ere, bigarren mailako gaiak, Habsburgo izenak, gerora ere garrantzitsua izan zena, ez luke gai nagusia gailendu behar, gauzen ikuspegি suitzarra.

Voynich eskuizkribuak 246 orrialde eta ia 170.000 karaktere eta irudi ditu orrialde guztietan. Voynichologists zerrenda luzea da, oso luzea. Lanaren konplexutasunak edozein irakurketa edo interpretazio saihesten zuen. Batzuentzat lana guztiz abstraktua eta edukiz hutsa ere iruditu zitzaion. Non hasten da halako irtenbide autonomo bat?

Zergatik aurreko konponbiderako arrakastarik gabeko saiakerak zehatz-mehatz zerrrendatu eta zatitu hemen berriro, dena hain maiz esana dagoenean eta edonon edonoiz irakur daitekeenean. Inoiz aipatu ez den egiaren muin guztiz berrira zuzenean heltzeko irrika handia da. Nolanahi ere, eskuizkribuaren zailtasunei eta historiari buruzko saiakera poetiko eta erraz irakurtzeko saiakera ordenatu bat hasi beharko litzateke ikerketak bide berriak ireki baino lehen, izan ere, Bernhard von Chartreren ustez, "denok ipotxak besterik ez baikara, eserita, erraldoien sorbaldak". Silenen oroitzapenek erakusten dute artean interpretaria, exegeta, historialaria, arte historialaria, filosofoa, idazlea, filologoa, teologoa eta taldean natur zientzialaria eta abar beharrezkoak direla, batez ere beraiek bezala ulertzen dutenean. misterio bat eta, hala ere, Bletchley Parkek ezin izan zuen irtenbiderik aurkitu.

Gregor Bernhard Koenigstein

2023ko otsaila, Heiligenkreuz Viena ondoan

I. Arrakastatzearren bide harritsua

Diru asko kostatzen zen eskuizkribu batek
mundua engainatu zuen mendeetan zehar.

Madarikatua dirudi eonek, Nazioek
maite dute Ezkutuko gidoia
irakurtzeko, Ikerketa modernoak
porrot egin du.

Testua irudiak bezala loretsua da, andreak
biluzik, planetako umeezin, sirenek beren
esentzia ezkutatu ziguten, zergatik ez dira sorginak
esertzen Nahiago upel erdietatik
atera, f70v2 FN1 Bai, zetazko uretan bainatu? f75r

Rudolf II.a enperadorea ere
Pragako Hiri Txiki zaharrean bere alkimia
laborategian eserita zegoen
Eta Voynich-a hartu zuen, FN2
Oraindik izenik ez zuena "Egilea
Bacon bezain argia izango zen!",

Esaten dio Johannes Marci gutunean,
Horrekin aditu bat izendatu zuen.

Baina Kircher Athansius-ek hieroglifo-en
ordez gogaikarria baino ez zuen aurkitu.
Erroman, Jesuiten Liburutegian
Eskuizkribua zutik dago oraindik

Wilfrid Voynichek aurkituko duen arte
Baina bera ere laster haserretzen da.
Erdian gurpil-alfabeto bat dago, bereizita
biraka egiten duena. f57v Alan Turing etsita
zegoen, Enigma ez zelako pasatu.

-
Handia XX. mendean harrituta daude
voynichologists!
EVA bezalako tipografia ez da koherentea,
Nahiz eta tesi bakoitza sakona izan. FN3 Ez
da harritzekoak zoramen guztiak
eszenako polihistor guztiei deitzea.

Bi mila hogeita bi joateko New Yorketik
Gdanskera agertzen da, Ez da ezagutzen
benetako bezerorik Eskriturak
ulertzeari uko egiten dio.
Asmakizunak zientzia nola nahasten
duen nahikoa dokumentatuta dago artikuluetan.

Hizkuntzalarien taldeak ere
eskuizkribuak engainatzen utzi zuen.

Zodiako zeinuak latinez daude, f70v2 Nola
egon daiteke egile azteka bat?FN4 Gaztelaniazko
eleberriak Lull-ekin
informatikatzera iritsiko balira.FN5

Bai, ertzean dagoen testu estua ere ez zen
erraza izan inorentzat.
Azken orrialdean bada ere
Irtenbidea zabalera osoan balego. f116v
Hebrearrak eta arabiarrak susmatzen ditu,
Abracadabra ezaguna zen jada!

Errezeta batean sinesten zuten
batzuek naked gauzei begiratu zuten.
Zenbakiekin ere, ahultasuna geratu zen Denek azaleratu
zuten igeri.
Kontinenteak munduko mapa batean biratzen dira,
Almenak argudio jakintsu bihurtu ziren. f85v

Konpultsio engainagarriak arrakasta izan du
Testu bat itxi da bultzatzeko!
Ezkutuko hizkuntza bat balio du,
Baina bide oker bat jarri zen.
Defentsa-taktikari dagokionez, hau putzu adimentsua da,
Eskolako ikasle guztiak bertan erortzen dira,

Danborra duena bidean da Landareak beti
engainagarriak direlako.
Beraz, ziur, tipula marroi guztiekin paper
ustel bat jokatzen dute Voynich-en.
Bai, liburua luzaroan isilik geratu bazen, Enigma,
mistizismoa ala heresia al da?

Ideia batzuk bizigarriak diren arren, baina
ingurune egokia falta zen.
Aspaldi, asko inguratzen ari diren lekuak Inork ez
zuen zentzurik ikusi, benetako!
Stand yourself adimen artifiziala Ez lehiaz
kanpo Yale zaharrean.

II. Helvetiako spedizio bat

Suitzara trenez joan nintzen Landa-
ren xarma bizitzen.
Kontu batek eraman ninduen bidaiera
Voynich-a modu egokian garbitzeko.
Vienatik abiatu nintzen
Voynich-en bitartekaritza duena,

Salzburgo, Innsbruck eta Rhin bidez, bi aldeak
berriro konektatu behar dira.
Errailak luze joan ziren Alpeetan zehar,
garai batean gaindiezintzat jotzen zirenak, Walden
bezialako leku askotan zehar, Belardi
berdeetan eta gero pila batean,

Bere historia duen lurralte batean zehar
Erromatarrengandik, Schiller-Tell Dürrenmatt-era,
Gaztaz, bainuez eta ohitura bitxiez, Gurutze
Gorritik, sufritu zutenentzat.
Nire helburua Matterhorn, mendi magikoa, Davos
ezaguna da Jedermann!FN6

Patua galanta balitz niretzat,
Eta irtenbidea laster ihes egin zuen,
Gehienbat Coronara erretiratu nintzenean,
Lerro, gidoia eta arku guztiak aztertu ditu, FN7

Orduan, mesedesz, barkatu nire frustrazioa,
irakurle.

Eskuzkribuko xehetasun guztiak garrantzitsuak dira,
bere mezua behar bezala interpretatzeko.
Han nork idatzi zituen hatzak minduta,
Baina hemen miraria bezala aldarrikatzen
da Mila aldaera askorekin Glifo berdinak
nahastu ziren.

Nahiz eta alferrik galtzea
Betiko txantxa bat txanda guztietan.
Baina testu opakua irakurri nuen leukan,
Pixkanaka bere izaera traizionatu zuen,
Botanika ulertzeko ere historiara
sartu behar izan nuen.

Egilea aspalditik ezagutzen genuen Dagoeneko
patroi gisa aipatzen da!
Breviario bat utzi zigun
Historian ere erraza da ulertza!
Bai, bere azken gauzen ezagutza Bingen-
eko Hildegardaren gainean dago.

Eta jakin-minaren inguruan begiratu nuen
tokira, elizetara bidali
ninduen Zubietan eta kaleetan zehar lerrokatuta
zegoen, Voynich landare soineko bat
uste dut, FN8 Akanta omnipresentea iruditu
zitzaidan, Horrela deitzen zaio ezkutuen inguruko landareari.

Coronaz geroztik, sustraiak interesgarri bihurtu dira,
Nork uste duzu planifikatu zuela hau apokaliptikoki?
Tuberkuluen antza birulentea da, ondoan
birusaren argazki bat edukiz gero.
Txahal usaina duen pergamo koloretsua armarri
bizi bihurtzen zaigu. FN9

Suitza osoa dago bertan batua?
Konfederazio Zaharrari eskainia.
Baina ez duzu galdu behar
The Kabbalistic Function of Trees.
Eta, beraz, ondorengo epigramen ibilbidean Sailka
ditzagun mandragorak tribuka.

III. Apezpiku ia morala

Garai batean apezpiku bat Alpeetan
eseri zen, Imperioaren eskutik printze bat ere izan zen
Valais gaur egun bizi da eta arnasa hartzen
du, Mendi altua eta haran sakona dago!
Jost of Silenen da bere izen noblea, FN10 Zutik
dohain berezi bat zuen.

Bai, bere bihotz suitzar gogor taupadaka ari
zen, Baina sufrimendua eta mina ere bazen.
Sittengo gotzain borrokalari gisa,
Geneva eta Zurich arteko erdian, Milanen al zen
gerra-misio batean, Garaipen ausart bat
mespretxuz amaitu arte.

Voynich eskuizkribua da bere lana.
Familiarren balioaren erakusgarri da!
Maisu-lan panegiriko batean,
Bere lanean eta pentsaeran eragiten duena.
Voynich txartela da honen ezaugarria, Margolana
Lucernako begiratokikoa da. f85v

Sanct Leodegar-en lehen bahitzailea,
Jost Lucernakoa zen gazteten.
Hemen Musegg Harresia zaharra ikusten
dugu, dorre dibertigarri ugari zituen
Gutxienez hiru dorreak ezagutzen ditugu.
Eta eratzun horma ere badago.

Bi gaztelu-mendik Sitten gainean daude,
katedraleko kapitulua bertan biltzen zen.
Siongo apezpikuaren tronutik
igarota Goiko Rhone isurtzen du ausardiaz.
Geroago Jost-en mapa erakutsiko
dugu, Non bestela itzuli zuen.

Neguan nagusiki Jost apezpiku gisa
gobernatzen zuen bere egoitzan.
Udan, ordea, Ekieldea pozten da Leuk-eko
gaztelu sendo batean.
Baina baita puzzle eskuizkribu osoak bere
aroak ematen dizkigu kosmikoki.

Hasieran, testuak bi inizial gorri ditu, f1rFN13
Beraz, amaren nobleziaren idealei
jarraitzen die, Isabelaren chevronak Jost darama
papar-hegalean, FN14 Silenenak inor balira bezala.
Baina alkimikoki alkoholaren izpiritu
bizigarriaren ikurra da.

Familiak behin Uritik zetoren, Hor
amarria Ur idiarena da. FN15 Latinez Muse
Urania-rekin lotua, Honekin argitzen zaigu
izarren bidea.
Eskuizkribuan irakurleak ezagutzen du orain
Erroa, idi-eraztunak deitzen digu, f52r

Eskua baletzaz armatuta dagoela dirudi Sustrai-
mandragora bat guri begira egongo balitz
bezala Inork ez du Hodler azkarregi nahi
hemen, FN16 Kodex zahar batek baieztagatzen al du Urner Tell?
Horregatik dira garrantzitsuak Küssnacht-en sagak,
f9r Bai, Gesslerburg-en, kexatu gabe,

Gure Jost kristinautik jao zan, Gaur
gizon zaitzat hartzen dogu.
Horixe zen orduan Siongo alguacilaren izena.
Valais-en bere garaian sorginek sufritu zuten.
Bera kronista, kargu judiziala bete zuen, Bain
Jost-en aita ezezaguna zen.

Goiz hil zelako Semeak,
zalantzak gabe, beste modu batera ikusten zituen gauzak.
Atzetik bakarrik berdinak ziren,
Gotzain, epaile, nahiz barrutiko administratziale
demokratikoa deitzen den.
Jost-ek Valaisko otsoei emandako
erantzuna Scrach marks eta bainu-iratxoa dira. FN17

Liburua erdian hasten da, f57v Hori bakarrik
ohi da otoitz-liburu batean! FN18 Irakurketa-argibideak
borobilka doaz, Bain aldi berean, zapuzten ari
da.
Jostek erliko bat ematen du urre askorekin, FN19 Bai,
bainuari ere ez dio kontrakoa.

Jaiotzez noblea ez ezik, Grenobleko
apezpikua laburki ere izan zen.
Pavian ikasia, Erroman Jainko,
Guillaume D'Estouteville Frantziako
Kardinalaren idazkari estimatua bezala,
Errenazimendurakoa garaikoa izan zen.

Zeren eta bere ondotik Julio II.ak
bezala, berak gidatu zuen arkitektura.
Erramatik Suitzara itzulita, Jost apezpikuak
balio handia du haientzat.
Beromünsterreko First Probst FN20
Abesbatzako abeslaria ere izan zen.

Suitzan inprimatu zuen lehen liburua The
Mammotrectus Bibliaren interprete ezin hobea izateko
ospea ekarri zion.FN21 Eliz-latina ere praktikoa
zen berarentzat.
Frantziako erregearen diplomatiko bihurtu
zen, Eta ez zen gutxi lortu mezulari gisa.

Bere lorpen handia eskertzen zaio:
Habsburgoren lehen sindikatu-promesan!
Sigismund Suitzarrak eta Tirolarrak
bake itun handia egin zuen, Laster
"betiko norabidea" deitu zioten, Eta Frantziak
arbitrajea eman zuen.

Bernako Kronikako ilustrazio batek Jost
Hedonik-en hitz egiten erakusten digu.FN22
Maximiliano Suabiarekin joan zenean,
Jost lubakia berdintzen ari zen jada.
Bai, ez bakarrik Borgoinako gerrak
Habsburgoko txikizioa ekarri zuen.

Nancy Charles Ausarta
Leopoldoek behin agertokitik irten
zen bezala.FN23 Aurrealdeko austriar
"koadrilarik gabe", FN24 Suitza basatiki galdu zen.
Gutxitan errieta egiten dio Suitzari,
The Cow Swiss ez zen galanta!FN25

Gero, Appenzeller-en, gazta luze
jaten du platerarekin.
Bai, Tell ere iseka egin zioten.
Nola izan zen berriro azkarra?
Nola deitzen zen bere anaia ergelak?
Ez, hori oso txarra zen!FN26

Horregatik, gerora Veit Weberrek poesia idatzi
zuen Gibeletik aske ilusioz, Norabidetik
"Betiko bakea" gisa,FN27 Marignanorekin
garaipenak amaitu ziren.FN28 Eta gaur egun
Rhin-aren bi aldeetan Ezin al da harremana
hobea izan?

IV. Izarren Memoriak

Hurbileko senideekin bat egiten
dute beren gazteluetan kontseilua, f86r2 Zer
ian handia egin behar den Helbetiko
kantonamenduak aske mantentzen dituena.
Oroitzapenek munduari ematen
diotena Familiak oroitzeko balio du.FN29

Jada eraikitako elizak, bainuak,FN30 Gaur egun
ezagutzen dugun ordu-libururik ba al dago, udako
otoitz zatia duten bi liburuki, Breviarioa oparo
ilustratua eta fina, Salterioa, Sanctoralea,
Officium David erregeak erakusten digun aldi berean.
printzerria.FN31

Chevron gandorrik ezin ziren nahikoa
Batek ere plazerra irudikatu nahi zuen.
Bai, dogmatik eta bake politikatik Jost-
en memoranduma sortzen da orduan.
Askatasunerako bide bat deskribatzen du.
Bukaeran Suitzako Jerusalem zutik!

Orain Jost eta bere bi Silenen anaia, Hauen
artean, Albin Murtens izan zen irabazlea, Eta
Silenen Kasperren oinordeko bezala, Zeruko
katastroa apain dezakete,
Arkonte gnostikoak balira bezala,
Nor bere ether ofizioetan ospea.

Jost apezpikuaren mitra zorrotza, f67vFN32
Artelan gisa oso famatua zena alkimikoki
eguzki-sinboloa da, protokoloaren
arabera chevron-aren biribila bezain.
Bai, hiru bola makila edo lau Forma
hemen ez bakarrik kresta.

Erdian ilargi eta eguzki seinaleak daude,
Alkimiarekin alderatzen ditugunak,
Eta horoskopo kataroetan
soinekoak guztiz debekatuta daude.
Baina Katharina etxeko andrea ere betiko izar
santu gisa ezarria,

Beraz, bainu otoitz talde askok betikotasuna
aldarrikatuko dute zeruan.

Seguruenik sekretua puzzle helburu gisa, Izan Uri
zezenan ezkutatuta dagoen lehoi gorria. f71v Lehoi
gorria dagoeneko lanpetuta dagoelako
historikoki indartsuak diren armarriean.FN33

Lehoian puntu gorri batek nahikoa izan behar zuen,
f72v3 Seinaleak jartzea ere
gustatzen zaio, Artista nahiko ahula da,
Ziurrenik eskribau batek atera zituen argazkiak.
Erdian irakurleak asmatuko du Apezpikuaren armarri
laiko eta espirituala.

Wallis-en armarrian dagoen izar kopurua ,FN34 Historikoki aldatzen
den kasua da.
Garai batean hamalau zurtoinean zegoen tokian
Gorria kolore garesti gisa ere falta izan daiteke.FN35 Printzearen
armaria aurkituko dugu zigiluan, f57r Borladun espirituala
bere ispilua da. f65r

Bai, bada Sitten izar bikoitz famatua FN36 Testu
sekretutik ere ez urrun, f58r Kupula eta zirkulu
guztietan bezala, Lore izarrek Wallis
erakusten digute.

Bai, azkenean gorriz eta edelweissez ere, Wallis-
en armarrian dagoen izar kopurua,103r

Gurpileko zenbaki bati lau aldiz deitzen zaio, Jost
apezpiku printzeak bere ofizioa jaso zuenean. f57vFN37 Hamalau
laurogeita bi urtean, Errenazimenduko
klasikoak etorri ziren Valaisera.

Sileno satiroak antzinako kondairaren arabera, ez du heriotza
negar gisa ikusten azkenean,

Hobe ez jaiotza!
Berak gustuko du ardoa edatea Baco bezala, Eta
ninha baten seme bezala dantzatzen du Ur
bukolikoetan eta zingiretan zehar, Bistakoa
zen Silenetarren familiak ere imajinatzen zuela
harengandik jatorria.

Silenoren filosofia zentzudun absurdoak
jeinubihurtuko luke gaur.
Eta hala ere Jost Says apezpiku Silenekoak
maizago animatzen du zahartzaroaren jakinduria bezala.
Bai, bere filosofiaren maitasun nabaria
Sokratesen bidez adierazi zuen hiru bahe,

Bera satiro bezala ikustea gustatzen zitzzion, Egia,
ontasuna, erabilgarritasuna ulertzea da.FN38 Lau irudik keinuz
irakasten digute, Memoriak nola irakurri ondoen.
cf. f57v Jostek bizkarra ematen digu behean,

Ile-buru luzeak gozatu dezake.

Silene sorbaldak okupatuak dira
Horrela frogatzea lortu dugu, eskuak seinalatzen
dituztenean, Nora bihurtu behar du
patuak?
Nola irakurri horoskopoa hemen Nola
deskribatzen duen alfabeto batek esentzia.FN39

Txanpon profil batek anatomia berresten du, FN40 Four
Silenen-ek bonhomiarekin inspiratzen du.
Bai, garai honetan apezpikua biltzen da,
Maurixen kaligrafoekin, Morixekin", 116vFN41 Eta azkenean ezer
argiago geratzen da, Liburua "Abtey Valsch"-en idatzia
izan zen116v.

Wallis Augustiniako abadia goiztiarrak,
scriptorium garrantzitsu bat zuen berarekin.
Eta cccc9 urte bat baino lehen?
Orduan hamalau laurogeita hamar garai
hartan.116v Hain alkimikoki eguzkitsua
denagatik Munduko kronika ere erakusten digu.

V. Jost apezpiku printza eta munduko mapa

Munduko mapan inguratuta dago harentzat, f85v
Zer esan nahi du politika biografikoak.
Savoiako herriak, basoak eta haranak,
Mediterraneora, ez estuagoa, Grenoble-ren
erdibidean ere.
Lull Vienako kontziliorako okupatuta dago.

Bai, Genoatik Errromara goaz, Bainak
dagoeneko etxeen dago Veneziatik barrena.
Milango hiria garrantzitsua da berarentzat
Sforza Jauregia ondo margotua, Uso-buztan
puntadun merloiekin, Letra-tipoa ere
zehaztu daiteke. FN42

Hala ere, Adam eta Eva biluzik zeudenez,
Josten mundua ekintza kosmiko bihurtzen da!
Historiaren teologia agustindarrak beti
da bizitzaren filosofia ere, sei mundu
kosmiko garaiak, jarraitu bere
bitezta amaieraraino.

Han non zegoen Jost-en Hierapolis, hemen
jada aurreikusten dena.
Eta Jerusalem zerutik jaisten da,

Arkupeetan zutik ikusten duguna. Ikus f86v Bai,
zerukoek ikusi zuten Alpeen xarma: Suitzan Sionera
joan nahi zuen. FN43

VI. Melker Russ, kronikariak eta Vienako San Esteban katedrala

The Lucerne Chronicle of Melker Russ Armarri
bildumari bere aktorea ematen dio.
Nahiko ezkutuan iragarle honen xederako,
Ondo ezkutatzen jarrai dezan, noski, ertzean
Meltxooren izena idatzita dago, f17rFN44 Ez dago irakurleak
hemen etsi beharrik.

Oso ezaguna zuen Jost Both gotzaina Suitzan
eraikitakoa.

Voynich-i bere esentzia ematen dio,
paraleloan irakurri beharko litzateke!
Meltxoor udal idazkaria zen,
baina gero, zoritzarrez, pobretu egin zen,

Ezti asko eman zion "Luzern" bere Lucerna hiriko
kronikan.
Zoriontsu izan zen Schilling-en Bernako
hiriko kronika iturri gisa.
Hungariako
erregearen graziaz zaldun izendatu zuten.

Suitzako semea bazen ere,
Kolpea Doneztebeko katedralean gertatu zen Matthias
Corvinus Vienan garaile izan zenez.
Denek Habsburgoren aurka mugitu nahi zuten.
Behin kronista talde honek Hungariara taldean
bidaiatzea gustatzen zitzaiolako.

Diebold Schilling, jada aita, Margolari gisa
ere oso dohaina zen.
Historia hitzez eta apaingarriz erakusten du, Breit-
ek bere Spezierren kronikan.
Schilling mutilak askoz beranduago idatzi
zuen, Hark, gero, katedralean esnegailua ematen digu.FN45

Wildenstein gaztelua eta Veltheim-en habeak, FN46
Hassfurter Lucernako alkatea jaso du.
Diebold Schilling gaztearen patroia izan zen.

Nancyn prest zegoen mertzenario gisa.
Melker Russ Rüsseg gazteluaren ondoren nobleziatua da,
eta orduan gaztelua galtzen du Albin von
Silenen-en aurka.

Beraz, marginalia gehitu dezakegu, Eta
hemen distira Veltheim hitzarekin, Hori da benetako
izenaren frogak.
Guneak Albin Silenenera bideratzten gaitu.
Askoz geroago, Schilling semearen kronista gisa,
Maximiliano enperadorearen saria jaso zuen.

VII. Konfederazio Zaharra, Jost Silenen eta Wilhelm Tell

Konfederatu zaharrak Undetterred
borrokatu zuten beren batasunaren alde.
Hiru, Uri, Schwyz eta Unterwalden Urkamendian
hil zuten arriskuan.
Baina Habsburgoren aurka gidatu baino lehen Rütli!
FN47 zin egin bazenuen

Vierwaldstetten-eko belardietan, Tiraniatik
salbatzeko.
Alguacilaren madarikazioen aurka
Gaztelu hauste batek bakarrik lagundu zuen protestak.
Jainkoarekin itun berri bat da agindua Askatasunaren
orduak deitzen du!

Prince, Staufacher eta Bitter Battle Chalice-ren
Melch edabe goiztiarrak.
Zinaren hiru eskuak eskuragarri jarri ziren, Wilhelm Tell
defendatzeko.
Hermann Gessler jakin batekin ezkontzeak
Borreroaren labanara entregatu dezake.

Tell tiro egitera behartuta zegoenez, sagar
mutila arriskuan jarri zuen.
Zer itxaron dezakeen Vogt-ek egin dezan Hohle
Gassen delakoan.
Zer aipatuko duen Russ esnegileak So Tell
Voynich-en ere imajinatzen dugu!

Sagittarius konstelazioan karikatura gisa Dama baten lorea
bakarrik jotzen du. f73v Bai, kolpe bati tiro
egitea Willi Tellentzat oso
polita litzateke!
Beraz, xarmangariago suposatzen dugu
The shooter Silenenhaus-etik datorrela.

Horrela existitzen da konfederazioa Gaur
egun bere forman eta boterean.
Jatorrizko hiru kantonamendu gisa elkartu zena
gutun federal batek bermatzen du.
Altdorf, Zurich eta bi Walden, Lortu oreka
bateratuak gaur.

VIII. Jost Silenen, Davos eta Chur

Gero urteen poderioz adostu zen
oraindik Aliantza Hirukoitza egon behar dela.
Bai, pentsamendu honetara laburtu
zen: Jainkoaren etxetik itun bat izango da, Hamar
epaiekin batera eraikia, finkatzeko lotura
grisa bezala.

Bereziki jakintsuak eta argiak ziren.
Agian horregatik deitzen diote grisa!
Hiru konfederatu aurrez aurre hirurei,
Rätien deitzen zaio gaur egun Graubündnerland.
Eta hor sartzen da Silenen Kodexa, Nor has daiteke hamar
trastearekin.

Noiz Voynich-en lehen landare barietate
Weave Davos arma-koroa batean. f1FN48 Baita
ahuntza bezela egoskor direlako, Berehala
Koura armarri gisa datoz. f2r Beraz, Jostek bere liburua
eskaini zion orduari, The Swiss House of
Worship Association.FN49

Eta Davosek immunitate egiten badigu?
Lotura grisa areagotzen du Trunekin. f2v
Armarriaren astigarrak adarrak ditu.
Silenosek izarabihurtzen du.
Bai, Santa Annako astigarra bere osotasunean,
Berriro landatu beharko genuke.FN50

Hamar Gorteen Ligaren armarrian Silvano baso-jainko
gisaldarrikatzen du bere burua.
Eta idazkera sekretuak The Grey Union-
en xede duena puzzle gisa ezkutatuta dago.
Bai, orain lotura duin guztiekin
Suitza ulertzen da labur-labur.

IX. Wallis, Jost Silenen eta Suitzaren batasuna

Baina Wallisek ere borrokatu behar
izan zuen apezpikuen gremioen boterearen aurka.
Horrela osatu ziren Landesrat-en zazpi hamarrenak,
Estatu zibil aske bat denbora luzez.
Jostek askotan errieta egiten bazuen
ere, The Voynich-ek kontatzen digu demokrata zela.

Orduan ohartu behar da ez aldez aurretik bakarrik:
Gero azpi-lur asko zeuden.
Bai, Genevatik Konstantza aintzirara Gaur
egun lau naziok ideia handi bat batzen dute,
Alemaniak eta hiru erromatarrek akordio
libre batera heldu ziren bezala.

Garai batean Raetia zena eta baita Borgoina ere
Nazioen Elkartearren eredu da gaur egun.
Sankt Gallen-en eta han Basilean f52
Apezpikuaren kasula luzaroan janzen baduzu.FN51 Eta apur bat
beranduago bakarrik hartzen du garrantzia,
Calvinoz geroztik protestantea deitzen dena.

X. Jost Silenens Habsburgoko gerren ikuspegি ironikoa

Suitza askatasuna lortzeko gai izan zen Bain
gerra eta gorpu askoren bidez bakarrik.
Beraz, haranak, aintzirak eta belardiak daude,
mendien eta Gauen gaineko zerriak berdeak,
Ar, Buchs eta Thur ala ez. Lekuak normalean Burg eta
Egg-en amaitzen dira.

Baina herrialde bakarrean hainbeste izen
gudu baten bidez bakarrik ezagutzen dira,
bainuetxeko sendabide gisa agertzen zaiguna,
historia, borroka, natura uztartzen ditu.
Askatasunaren Aterako Borroka Handia Hala
ere, Mairu Lorategikoa zen!

Bai, Voynich, asma dezakegu
Morgarten sekretu bat irudi gisa.

Testua eta erroa ere distiratsuak dira,
Borroka hau seinalatzen gaituzte,
noizean behin ere larruan ere Erroari aske egotea
gustatzen zaiolako.

Kedarra irudirik gabe badago ere, nahikoa
da munduko kroniketan.
Lorategi globaleko zurtoin guztiak
Sutzako erdiespezieen lekuko dira Hartzak.
Hala ere, sarritan taldean bazaude, lore-buru
bat Impaled.

Tschachtlan-ekin eta Sarnen-en liburuarekin,
That got a white paper name Can
we in Jost-en landare-armarrian Asmatu
gerraren memoria.
Habsburgokoak bezain garrantzitsuak ziren,
horixe dira oroitzapenetarako.

Marginalia bat Brugg hiria da, f8vFN52 Habsburgoko
jabetza zaharrena erakusten du!FN53 Non Albrecht iloba
Parricidarena Windischen labankada izan zuten.

Eta baita argi eta garbi testuko hasierako moduan
Zubi bat gaztelu moduan ere jartzen bada. f8vFN54

Laurogeita hamabost erregealdiko kronikak,
armarriaren ikonoen artean deskribatzen du.
Bai, Albrecht Habsburg-en Death Pictures, FN55 Ez dira
seinaleengatik bakarrik ezagunak, Da
Vinci ere Alpeetan geratu zen, Eta bere
lanean dago.

Baina Silenoren artearen estilo fina,
Mandragoren faboreak bakarrik desblokeatua.
Albrecht erregeari troll pobre bati buruz Flota
ezazu ezpata-xafla hazbete batzuk. f8r Bain
silueta bakarrik ikusten dugu. Seguru,
apustu guztiak irabaziko ditudala.

Eta hau da, zalantzak gabe, gauzarik onena:
Habsburgo Isaiasen erro Jesse gisa.FN56 Beti
enbor bat erroaren beheko zati gisa, Irudi gisa, armari
bat ere izan beharko luke.
Eta zurtoin bakoitzak eliza duen
eliza-dorre baten itxura du gehienetan.

Habsburgok oraindik asko zuen berri emateko.
Elisabetek klarisak komentu bat fundatzen du,
Agnes alabak Pater Noster otoitz egiten dio bertan, oso
gazte hil zen bere senarragatik, Lakuko Esteban
erregea, Plattekoa.

Suitzako zerrieta ere
Gurutze bikoitza zeraman bere armarian. f8r FN57 Eta xarma
handia ere bazuen!

Hungariako erregina ere izan zen.
Federiko Hirugarrena bisitatu zuen behin,
armarriaren motiboen bila zebilen.

Koenigsfelden idazketa-estudioa Ade-
ek ere lan egin zuen

Habsburgotarrak Bernako hartza
bezala, bereganatu zituztela esan behar izan zuten.
f56v Bai, eliza bakoitzak gertaera bat
izan zuen Hau bibliako parabola da.

Sempach Semper bezala itzultzen da f31r
Salmoetako Esaeratan bezala.

Irudi enigmatikoeak indarkeria ezkutatzen dute.
Horixe da, hain zuzen, Errenazimentuan jendeak margotzen zuena.
Leopold ere mandragora gorpu gorri bat da, FN58
Barra k dituena armaria bera da. FN59 f31r

Bai, Habsburgoko lehoia koroa urdina zuen
komunitate batzuen ikonoa izaten jarraitzen zuen.

Eta eskuzkribuan Gideon's Fleece f80v Nahiz eta
enperadorearen urezko bat da Ea
Rainach f16v edo Veltheim f17r, FN60 Ez luke jada
Habsburgo izan behar.

Zurich, Lucerna, Zug sukaldeak bezain urdin eta zuriak dira, f89 FN61
Solothurn, Schwyz bertso gorriak kantatzen
dituzte. f88 Wattwil-ek arazorik gabe jarraitu zuen Iberg-en
unicornioarekin, f56r Hala ere, Zuricheko hilketaren gauaren ondoren
suntsitu zuten
Rapperswil, f23r Honek arrosa bikoitza du. FN62

Armarri guztiak deskubritzen baditugu,
Zerrieta hildako asko daude.
Eta hor zor diogu Jost, Lore
heraldikoek erosotasuna ematen dutela,
Zeren testuetan aspaldian idatzia al da
hilobietarako otoitza ere?

XI. Silenen Jost eta Flüeko Nikolas

Biloba ondoren, Nancy Borgoinaren aurka,
Konfederatuek beren lurra aurkitu al zuten elkarri
berriro uko egiteko Borgoinako
harrapakinek estutu behar izan zuten.
Freiburg eta Solothurn-en ondoren
Ez zuten arrastoa utzi nahi hirietan

Schwyz arroz-lasterkari basatiak trena
bezala Pankarta urdineko erein zuria zeraman
Loturak elkar aurkitu zutenean guztiz, Stanseko
Itunean.
Bai, gehiegi zegoen hortaz hitz egiteko.
Azkenean, bedeinkazioa bakarrik lagundu zuen.

Flüeko Nikolas ermitaua Kontratua
gero jauzietan. FN63 Denek bakera jo eta
entzun Jainkoaren aginduak!

Eta horrela bere botere mistikoarekin
hamahiru zortzi bihurtu zituen.

Gainera, atsekabea konkistatzen
lagundu zuen Melchior Russek baino.
Lucernako jendearen artean bera zen ona, Klaus anaiak
ohitura eman zuen.
Eta esan beharrik ez dago
Bakerako Silenen zela.

Nahiz eta luze aurka egin behar,
Albinen koinatu von Hertenstein.
Orain Flüe eta Jost eskolta ematen dute
betiko aliantzaren alde sakraturako.
Garai hartako kontratu politiko orok aldi berean
behar duelako zin gisa bikoiztea.

Eta bakea gera dadila lurrean, Baina orain
Silenen bandarekin bat eginda.
Jost apezpiku printzeak ziurtatu
zuen helbetar oro auzoetan errrotuta dagoela.
Beraz, zoriontsu izan, suitzarra, egon
prest. Orain hasten da zure Voynich denbora!

XII. Isaias profeta eta mandragora

Makiavelorekin denak ergelak ziren, Mandragola
jaten zuen potentziagatik, Emaztearen
maitasun-berotasuna areagotzeko, Eleberrian
termak gomendatzen zituen.

Orain hemen Jost apezpikuaren lanean
Mandragorak ipotxak bezala ikusten ditugu nonahi.

Sustrai izaki magikoak ere badira, Zurekin
eraman dituzu sendatzeko. f34 Beraz, argia ez
den tuberkulu bat, Voynich-en ezkutuko
borroka da.
Sustraitzeko, zurtointzeko, hostotzeko eta loratzeko,
Gogamen espiritualarekin bat egin zuen.

Germaniaren jakituria Alruna deitzen zen garai batean,
Alraunek Ama Handia ordezkatzen zuen,
Zibeleren gurtzarekin bat dator, askotan
hirietako etxeko jainkosa bihurtu zena.
Mandragoreak hor dohain agertzen dira, Helvetiako
hiri baten alegoria bezala.

Lauretan sustrai asko delako, Animalia
heraldiko gisa txakur edo hartz bat da.FN64 Eta
baita Siameko lehoia ere,
Hemen Kyburg izena ematen dugu.FN65 Bi
sustrai luzeko txirikordaren amaieran
Suitzar bi buru ere zintzilikatzen dira.

Ondoren, kontseilu bat osatzen
dute Suitzako guztiak eraldaketa
ondoren, Melker Russen kronikan ere.
Horrela pitxatu daiteke intxa urtzen!
Luzerna izeneko Ama Handiaren omenez Sunnin
gisa gurina urtzen du.

Erroa, Espiritu Santua eta Eremu
seinaleak Isaiasekin alderatu.
Hertsiki elkartuta daude profetarekin, Hainbat
tokitan idazten duen bezala.
Zoritzarrez jasan behar du Gorpuak sustraietkin
doazela.

Baina, zalantzarik gabe, harrituta geratuko
zen Daviden aita mandragora bihurtuz gero.

Leprechauns nota saindua lortzen du,
Baina martiriak ere hil egiten dira.
Jeserengandik Jainkoa sortzen zaigula,
Tuberkuluak manamendu egiten gaitu?FN66

Noizean behin garrasi egin beharrean Isilik libratzen
dira lurretik.

Bai, hemen baretuta, bakartuta bistaratua munduko
artelan konbinatuak bezala.

Koroatuta daude Adamen sagarra eta udarea
lorean bidez begiak eta garunak bezala.

Orduan Rhinen ez bagina izango, estralurtarra
ere izan al zinateke.
Armarrian gandorra deitzen zaio. Loreak ere
badaude bufoien txapelak bezalakoak.
Kanpai urdina ondo konpontzen denez,
txapelak eta emakumezkoen txanoak ere biribilak dira.

Denboraldiaren eta moda denboraldiaren arabera.
Ikus dezagun mandragora ekoizpena.
Suaren ondoan atzealdean, Utzi
haurtzaindegia koloretsuak itxaropena.
Txikiek lapikorik ez badute, Goizean
txertatzen dira.

Nahikoa Erromatarak egiteko,FN67
Ez behintzat abertzale sentimenduetarako.
Moises izan zen askatasuna aitortu zuen lehena
Egipto utzi zuenean agindutako lurralderra.
Izar bakoitzak edelweiss baten antzera distira
egiten du. Horrez gain, arroz berdearen erroak,

Gabonetan bildutako elurra eta Voynich
larrua zuriak dira.
Eguzki eta ilargi egutegia Dagoeneko
marroi samarra, ertzak apurtuta, Bainan kanoi-sukalde
gorri-urdinean Bainu neskameak berotzen
dira arratsaldean.

Jarraipena dator